

Міністерство освіти та науки України
Луцький національний технічний університет

АУДИТ

Методичні вказівки до практичних робіт
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньої програми «Облік і оподаткування»
галузі знань D Бізнес, адміністрування та право
спеціальності D1 Облік і оподаткування
денної та заочної форм навчання

Луцьк 2026

УДК 657.6
А 93

Електронна копія друкованого видання передана для внесення в репозитарій ЛНТУ. Директор бібліотеки _____ Н.П. Поліщук

Рекомендовано до видання вченою радою факультету бізнесу та права ЛНТУ, протокол № ____ від «___» _____ 2026 року.

Голова вченої ради факультету бізнесу та права _____
Л.Л.Ковальська

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри обліку і аудиту ЛНТУ, протокол № 11 від «12» травня 2026 року.

Завідувач кафедри обліку і аудиту _____ О.А. Нужна

Укладач: _____ І.В. Жураковська, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і аудиту ЛНТУ.

Рецензент: _____ Р.В. Сидоренко, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і аудиту ЛНТУ.

Відповідальна за випуск: _____ О.А. Нужна, кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри обліку і аудиту ЛНТУ

А 93

Аудит. Методичні вказівки до практичних робіт для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Облік і оподаткування» галузі знань D Бізнес, адміністрування та право спеціальності D1 Облік і оподаткування денної та заочної форм навчання / уклад. І.В. Жураковська. Луцьк: Луцький НТУ, 2021. 68 с.

Видання містить практичні завдання з курсу «Аудит», тестові завдання для засвоєння порядку регулювання аудиторської діяльності та вимог до проведення аудиторських процедур.

Призначене для студентів спеціальності D1 Облік і оподаткування, освітньої програми «Облік і оподаткування»

© Жураковська І.В., 2026

ЗМІСТ

ТЕМА 1. АУДИТ: ПОНЯТТЯ ТА МІСЦЕ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОГО КОНТРОЛЮ.....	4
ТЕМА 2. УПРАВЛІННЯ АУДИТОРСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ.....	8
ТЕМА 3. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ, АУДИТУ, ОГЛЯДУ, ІНШОГО НАДАННЯ ВПЕВНЕНОСТІ ТА СУПУТНІХ ПОСЛУГ	12
ТЕМА 4. ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	16
ТЕМА 5. ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА АУДИТОРІВ.....	20
ТЕМА 6. ПЛАНУВАННЯ АУДИТУ	24
ТЕМА 7. АУДИТОРСЬКИЙ РИЗИК	28
ТЕМА 8. АУДИТОРСЬКІ ДОКАЗИ ТА РОБОЧІ ДОКУМЕНТИ АУДИТОРА	33
ТЕМА 9. ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА	38
ТЕМА 10. ВИДИ ПОСЛУГ АУДИТУ	44
ТЕМА 11. АУДИТ ОКРЕМИХ ОБ'ЄКТІВ І ОПЕРАЦІЙ.....	48
ТЕМА 12. ЗАГАЛЬНА МЕТОДИКА АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ	52
ТЕМА 13. ВНУТРІШНІЙ АУДИТ.....	56
ТЕМА 14. ВИКОРИСТАННЯ АНАЛІТИЧНИХ ПРОЦЕДУР В АУДИТІ.....	59
ТЕМА 15. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ	63

ТЕМА 1. АУДИТ: ПОНЯТТЯ ТА МІСЦЕ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОГО КОНТРОЛЮ

Питання до розгляду:

- 1.1. Передумови виникнення та розвитку аудиту
- 1.2. Поняття та завдання аудиту
- 1.3. Місце аудиту в системі економічного контролю
- 1.4. Класифікація аудиту.
- 1.5. Предмет та об'єкти аудиту

Мета: Формування у здобувачів вищої освіти системних знань про сутність аудиту як незалежного виду економічного контролю.

Нормативно-правове забезпечення та література:

1. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>
2. МСА 200 «Мета та загальні принципи аудиту фінансових звітів»
3. Кашена Н. Б., Наумова Т. А., Кашперська А. І. Аудит: навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей. Видання доповнене та перероблене; за ред. Т. А. Наумова, А. І. Кашперська. Харків: ДБТУ, 2023. 259 с. URI <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/42690>
4. Бугинець Ф.Ф. АУДИТ ТА СУБ'ЄКТИ ЙОГО ЗДІЙСНЕННЯ: ІСТОРІЯ, ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ. ВІСНИК ЖДТУ № 3 (33) <http://ven.ztu.edu.ua/article/viewFile/113681/108956.pdf>

Завдання 1.1

Визначити відмінності між формами контролю, результати оформити у таблицю (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Узагальнені ознаки окремих форм контролю

№ з/п	Ознака	Аудит	Ревізія	Судово-бухгалтерська експертиза
1.	Правова основа			
2.	Підстава для проведення			
3.	Предмет			
4.	Об'єкт			
5.	Мета			
6.	Суб'єкт			
7.	Оплата послуг			
8.	Характер діяльності			
9.	Відповідальність			
10.	Форма підсумкового документа			

Завдання 1.2

Необхідно наведені характеристики пов'язати з відповідними методами контролю: ревізія, аудит, судово-бухгалтерська експертиза, інвентаризація. Результати оформити у вигляді наведеної нижче таблиці (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Відмінні ознаки окремих методів фінансово-господарського контролю

Ревізія	Аудит	Судово-бухгалтерська експертиза	Інвентаризація

Вихідні дані:

1. Незалежна форма господарського контролю.
2. Підставою для проведення є постанова органу слідства.
3. Завданням є збереження державної власності, попередження і профілактика зловживань.
4. Проводиться з метою виявлення понаднормових витрат цінностей.
5. Підприємницька діяльність.
6. Здійснюється на добровільних засадах.
7. Мета - виявлення фактичної наявності об'єкта перевірки.
8. Контроль примусовий, здійснюється за розпорядженням вищих органів.
9. Є слідчою дією, яка призначається після порушення кримінальної справи.
10. Здійснюється для контролю за діяльністю матеріально-відповідальних осіб.
11. Здійснюється на договірних засадах.
12. Діяльність посадової особи обмежується рамками матеріалів, надісланих йому слідчим.
13. У ході проведення встановлюється розмір природного убутку цінностей.
14. Проводиться тільки після здійснення господарської операції.
15. Посадова особа має право вилучати документи, опечатувати місця зберігання матеріальних цінностей, коштів і документів.
16. Спосіб доведення протиправних дій осіб, проти яких порушено кримінальну справу.
17. Здійснюється з метою виявлення та усунення фактів безгосподарності та безвідповідальності, виявлення резервів матеріальних ресурсів, застосування заходів щодо їх використання. В результаті перевірки складається інвентаризаційний опис.

18. Здійснюється за планом роботи контролюючого органу без погодження з керівником підприємства, що контролюється.

19. Підсумковим документом є акт.

20. Проводиться на недержавних підприємствах за ініціативою правоохоронних органів.

Завдання 1.3

Порівняльний аналіз форм контролю (кейс-метод)

На підприємстві ТОВ «Флагман» одночасно відбуваються три події:

1. Податкова інспекція проводить планову перевірку правильності нарахування ПДВ.

2. Внутрішній ревизор підприємства перевіряє дотримання касової дисципліни підзвітними особами.

3. Запрошена аудиторська компанія проводить перевірку річної фінансової звітності для подання іноземним інвесторам.

Заповніть порівняльну таблицю для цих трьох ситуацій. Це допоможе зрозуміти унікальне місце аудиту в системі контролю.

Критерій порівняння	Податкова перевірка	Внутрішня ревизія	Незалежний аудит
Хто здійснює (суб'єкт)			
Яка головна мета			
Характер відносин (примусовий / договірний)			
Для кого готується результат (користувачі)			

Завдання 1.4.

До аудиторської фірми «Аудит-Сервіс» звернулися три різні клієнти:

• *Клієнт А:* Публічне акціонерне товариство (ПАТ), яке за законом зобов'язане оприлюднити свою звітність разом з аудиторським висновком.

• *Клієнт Б:* Власник приватного підприємства, який підозрює головного бухгалтера у розтраті коштів і хоче перевірити правильність ведення обліку за останній рік.

• *Клієнт В:* Директор заводу, який хоче оцінити, чи ефективно працює новий цех логістики та чи виправдовують себе витрати на транспортування.

Виконайте такі дії для кожного клієнта:

1. Визначте вид аудиту за класифікаційними ознаками (залежно від вимог закону: обов'язковий чи ініціативний; за спрямованістю: фінансовий, операційний чи аудит відповідності).

2. Вкажіть конкретний предмет та об'єкти, які аудитор буде досліджувати під час цієї перевірки.

Завдання 1.5

Розв'язати тести

1. Яка теорія виникнення аудиту пояснює потребу в аудиті, вказуючи на потенційний конфлікт інтересів власників і управляючих (менеджерів), роль третейського судді в якому відводиться аудиторю

- A) Теорія агентів (управляючих)
- B) Теорія мотивації
- C) Теорія потреби потенційного чи існуючого інвестора
- D) Теорія ймовірності
- E) немає правильної відповіді

2. Аудит, що передбачає підтвердження статей звітності на підставі певної частини документів, що відбираються на підставі науково-обґрунтованої схеми, називається

- A) суцільний
- B) вибірковий
- C) комбінований
- D) повний
- E) частковий

3. Що не входить до завдань аудиту

- A) перевірка достовірності бухгалтерської звітності та доцільності господарських операцій, стану бухгалтерського обліку
- B) захист фінансових інтересів клієнта
- C) притягнення до відповідальності посадових осіб
- D) висловлення думки про фінансовий стан
- E) перевірка правильності складання первинних документів

4. Яка з теорій виникнення аудиту полягає у тому, що кожен інвестор компанії, навіть за наявності необхідного рівня знань у сфері фінансового аналізу, не впевнений у достовірності показників фінансової звітності; не обізнаний із системою бухгалтерського обліку, результатом якої є дані показники. Підтверджуючи публічну звітність, аудитор виступає певним гарантом порядності відносин між основними учасниками господарської діяльності

- A) Теорія потреби потенційного чи існуючого інвестора
- B) Теорія агентів (управляючих)

- С) Теорія мотивації
- Д) Теорія контролю
- Е) Теорія аудиту

5. Аудит-це:

- А) державний фінансовий контроль
- В) фінансовий контроль, який здійснюють органи місцевої влади
- С) незалежний фінансовий контроль вищої організації
- Д) незалежна перевірка фінансових звітів або фінансової інформації об'єкта з метою висловлення думки про неї
- Е) муніципальний контроль

ТЕМА 2. УПРАВЛІННЯ АУДИТОРСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Питання до розгляду

- 2.1. Поняття про аудиторську діяльність і її складові
- 2.2. Загальна характеристика управління аудиторською діяльністю
- 2.3. Аудиторська палата України.
- 2.4. Підприємства, що підлягають обов'язковому аудиту.

Мета: Формування у здобувачів вищої освіти цілісного розуміння правових та організаційних засад регулювання аудиторської діяльності в Україні, а також набуття практичних навичок ідентифікації суб'єктів господарювання, що підлягають обов'язковому аудиту.

Нормативно-правове забезпечення та література:

1. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>
2. Кащенко Н. Б., Наумова Т. А., Кашперська А. І. Аудит: навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей. Видання доповнене та перероблене; за ред. Т. А. Наумова, А. І. Кашперська. Харків: ДБТУ, 2023. 259 с. URI <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/42690>

Завдання 2.1

Наведіть повноваження організацій та державних органів щодо регулювання аудиту (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Система регулювання аудиторської діяльності в Україні

Державні органи та організації	Області регулювання
Верховна Рада України	
Кабінет Міністрів України	
Президент України	

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку	
Інспекція з забезпечення якості	
Міністерство фінансів України	
Національний банк України	
Професійне регулювання:	
Аудиторська палата України	
Спілка аудиторів України	
Рада нагляду за аудиторською діяльністю	
Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю	
Внутрішнє регулювання:	
Аудиторська фірма	

Завдання 2.2

Охарактеризувати та порівняти функції професійних організацій аудиторів України. Результати оформити у вигляді таблиці (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Функції професійних організацій аудиторів України

Функції	Рада з нагляду за аудиторською діяльністю	АПУ	САУ
Методологічна			
Інформаційна			
Кадрова			
Дозвіл на заняття аудиторською діяльністю			
Організаційна			
Контрольна			

Завдання 2.3

Визначити, які з нижчеперелічених підприємств і організацій підлягають обов'язковому аудиту:

1. Громадська організація «Перспективи Волині».
2. Публічне акціонерне товариство «Теремно-хліб».
3. Офіцерська кредитна спілка
4. ПП «Олена» з річним господарським оборотом 9000 тис грн.
5. Недержавний пенсійний фонд «Час».
6. ПП «Заставна каса».
7. Луцький національний технічний університет.
8. КБ «Кредитпромбанк».
9. ТзОВ «Світанок».
10. Державний ощадний банк України.

Завдання 2.4

Пов'язати окремі складові аудиторської діяльності з їх характеристиками.

1. _____ перевірка статей балансу;
2. _____ встановлення достовірності показників річної фінансової звітності;
3. _____ аналіз системи обліку і внутрішнього контролю;
4. _____ вивчення бухгалтерської і оперативної інформації за окремими статтями витрат;
5. _____ вивчення економічності і ефективності управлінських рішень на різних рівнях господарювання;
6. _____ оцінка якості інформації;
7. _____ проведення аудиту на підприємстві за рішенням суду;
8. _____ незалежна перевірка платіжно розрахункової документації, податкових розрахунків;
9. _____ відновлення і здійснення бухгалтерського обліку;

Завдання 2.5.

Аналіз кейсу: «Хто підлягає обов'язковому аудиту?»

Організаційно-правова форма, вид діяльності та фінансові показники суттєво впливають на законодавчі вимоги щодо аудиту. Нижче наведено дані чотирьох підприємств за минулий звітний рік:

1. ПАТ «Енергобуд» — публічне акціонерне товариство. Балансова вартість активів — 15 млн євро, чистий дохід — 35 млн євро, середня кількість працівників — 120 осіб.

2. ТОВ «Добробут» — приватна мережа аптек. Балансова вартість активів — 3,8 млн євро, чистий дохід — 7,2 млн євро, середня кількість працівників — 45 осіб.

3. ТОВ «Глобал-Трейд» — велике торговельне підприємство. Балансова вартість активів — 22 млн євро, чистий дохід — 44 млн євро, середня кількість працівників — 260 осіб.

4. Благодійний фонд «Разом» — неприбуткова організація, що фінансується за рахунок міжнародних грантів.

Завдання:

1. Визначте категорію кожного підприємства за масштабом (мікро-, мале, середнє чи велике).

2. Обґрунтуйте, які з цих підприємств зобов'язані пройти аудиторську перевірку річної фінансової звітності, а які — ні.

Завдання 2.6

Ситуаційний аналіз: «Повноваження та функції Аудиторської палати України»

В аудиторській практиці виникло декілька спірних ситуацій, пов'язаних з організацією діяльності та контролем:

• *Ситуація А:* Молодий спеціаліст склав усі кваліфікаційні іспити та хоче отримати право на здійснення аудиторської діяльності. Куди йому звертатися для внесення відомостей до відповідного Реєстру?

• *Ситуація Б:* На аудиторську фірму «Вектор-Аудит» надійшла скарга від клієнта через низьку якість перевірки. Який орган має право провести перевірку контролю якості послуг цієї фірми та накласти стягнення?

• *Ситуація В:* Аудиторська фірма планує проводити обов'язковий аудит великого державного банку. Чи достатньо їй просто мати сертифікат аудитора, чи існують додаткові рівні реєстрації у професійних реєстрах?

Ваше завдання:

1. Дайте аргументовані відповіді на кожну ситуацію, посилаючись на функції та повноваження Аудиторської палати України (АПУ) та Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю (ОСНАД).

2. Складіть коротку схему взаємодії аудитора з АПУ від моменту сертифікації до отримання права на проведення перевірок підприємств, що становлять суспільний інтерес.

Завдання 2.7

Розв'язати тести

1. Згідно ЗУ "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність" регулювання аудиторської діяльності в Україні здійснює

A) Рада нагляду за аудиторською діяльністю

B) Аудиторська палата України

C) Верховна Рада України

D) Міністерство фінансів України

E) Державна податкова служба

2. Контроль та нагляд за роботою АПУ здійснює

A) Рада Аудиторської палати України

B) орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю

C) Секретаріат АПУ

D) Інспекція з контролю якості

Е) Дирекція АПУ

3. Загальна кількість членів Ради з нагляду за аудиторською діяльністю становить

- А) 7 осіб
- В) 20 осіб
- С) 35 осіб
- D) 30 осіб
- Е) 10 осіб

4. Відповідно до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» проведення аудиту є обов'язковим

А) для підтвердження звітності установ і організацій, які повністю утримуються за рахунок державного бюджету

В) для підприємств усіх форм власності і видів діяльності, крім тих, що утримуються за рахунок державного бюджету

С) для банків, валютних і фондових бірж, кредитних спілок, інших небанківських фінансових установ, які здійснюють залучення коштів громадян, а також залучення цінних паперів

D) аудит не є обов'язковим для жодного підприємства

Е) для приватних підприємств

5. В яких випадках здійснюють обов'язковий аудит?

А) у випадках, передбачених законодавством

В) за рішенням господарюючого суб'єкта

С) за рішенням аудиторської фірми

D) за рішенням Спілки аудиторів України

Е) за рішенням податкових органів

ТЕМА 3. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ, АУДИТУ, ОГЛЯДУ, ІНШОГО НАДАННЯ ВПЕВНЕНOSTІ ТА СУПУТНІХ ПОСЛУГ

Питання до розгляду

3.1. Концептуальні положення міжнародних стандартів аудиту.

3.2. Структура міжнародних стандартів, внутрішньо фірмові стандарти

3.3. Групування стандартів за видами послуг аудиторської фірми

3.4. Міжнародні стандарти з контролю якості аудиту

Мета: Формування у здобувачів вищої освіти глибокого розуміння системи міжнародної стандартизації аудиту, засвоєння структури, кодифікації та призначення МСА, а також набуття практичних навичок класифікації професійних послуг та організації системи управління якістю в аудиторській фірмі.

Нормативно-правове забезпечення та література:

1. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. URL: https://www.apob.org.ua/?page_id=3482
2. Удодова, Яна. (2025). МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ АУДИТУ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ: ІНТЕГРАЦІЯ В ПРАКТИКУ ЕКСПЕРТИЗИ ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ. Grail of Science. 48-51. 10.36074/grail-of-science.12.12.2025.002.

Завдання 3.1

Визначити, які стандарти аудиту передбачають регулювання питань аудиторської діяльності, що наведено в таблиці 3.1

Таблиця 3.1

Стандарти, що регулюють аудиторську діяльність

№ з/п	Вид аудиторської діяльності	Наявність стандартів
1	Підготовка робочих документів	
2	Підготовка звіту аудитора	
3	Оцінка ризику аудиторської перевірки	
4	Надання консультаційних послуг	

Завдання 3.2.

Класифікація професійних послуг та вибір регуляторного стандарту

Контекст: Аудиторська фірма отримує запити від різних замовників. Для кожного завдання керівник практики повинен правильно визначити вид послуги, рівень впевненості (обґрунтована, обмежена чи відсутня) та конкретну серію/групу стандартів, якою керуватиметься робоча група.

Нижче наведено 4 реальні ситуації:

ПАТ «Зоря» замовляє перевірку проміжної (квартальної) фінансової звітності для подання до Нацкомісії з цінних паперів та фондового ринку.

ТОВ «Інвест-Капітал» купує стартап і просить аудитора здійснити перевірку лише дебіторської заборгованості за погодженими процедурами (due diligence конкретних рахунків) без надання загального висновку.

Іноземний інвестор вимагає від дочірнього підприємства в Україні проведення повноцінної щорічної перевірки консолідованої фінансової звітності за МСФЗ для підтвердження її достовірності.

ТОВ «Новація» наймає спеціалістів фірми для технічного зведення (компіляції) фінансової інформації — трансформації українського обліку в табличні форми звітності для материнської компанії.

Ваше завдання:

Заповніть класифікаційну матрицю:

№ ситуації	Який це вид послуги (Аудит / Огляд / Інше надання впевненості / Супутня послуга)	Який рівень впевненості надається клієнту (Високий/Обґрунтований, Обмежений, Відсутній)	Яка група (серія) стандартів регулює це завдання (наприклад: МСА 100-700, МСОЗ, МСНВ, МССП)
1			
2			
3			
4			

Завдання 3.3.

Кейс: «Проектування елементів внутрішньофірмової системи управління якістю»

Контекст: Ви — директор-партнер новоствореної аудиторської фірми «Експерт-Аудит». Згідно з міжнародними стандартами управління якістю (ISQM 1 «Управління якістю для фірм, що виконують аудити чи огляди фінансової звітності...»), фірма зобов'язана розробити, впровадити та забезпечити функціонування системи управління якістю, яка складається з 8 взаємопов'язаних компонентів.

Ваше завдання:

Розберіть дві практичні ситуації, які виникли у вашій фірмі, та запропонуйте внутрішньофірмові правила (стандарти) для їх вирішення:

Ситуація А (Компонент «Ресурси / Персонал»): Фірма планує залучити до аудиту великого агрохолдингу молодого асистента, який є близьким родичем головного бухгалтера цього холдингу.

Запитання: Які ризики для якості аудиту тут виникають? Яку внутрішню процедуру (правило) фірма має прописати у своєму внутрішньофірмовому стандарті, щоб запобігти порушенню фундаментальних етичних принципів?

Ситуація Б (Компонент «Виконання завдання»): Під час перевірки будівельної компанії між керівником аудиторської перевірки та провідним експертом-оцінювачем виникли серйозні розбіжності щодо оцінки вартості незавершеного будівництва. Керівник вважає, що активи завищені, а експерт наполягає на правильності розрахунків клієнта.

Запитання: Який алгоритм дій (процедуру розв'язання розбіжностей у думках) має містити внутрішньофірмовий стандарт управління якістю

відповідно до МСА, щоб звіт не був випущений до вирішення цього конфлікту?

Завдання 3.4

Розв'язати тести

1. Згідно ЗУ "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність" регулювання аудиторської діяльності в Україні здійснює

- A) Рада нагляду за аудиторською діяльністю
- B) Аудиторська палата України
- C) Верховна Рада України
- D) Міністерство фінансів України
- E) Державна податкова служба

2. Контроль та нагляд за роботою АПУ здійснює

- A) Рада Аудиторської палати України
- B) орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю
- C) Секретаріат АПУ
- D) Інспекція з контролю якості
- E) Дирекція АПУ

3. Загальна кількість членів Ради з нагляду за аудиторською діяльністю становить

- A) 7 осіб
- B) 20 осіб
- C) 35 осіб
- D) 30 осіб
- E) 10 осіб

4. Відповідно до Закону України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність" проведення аудиту є обов'язковим

A) для підтвердження звітності установ і організацій, які повністю утримуються за рахунок державного бюджету

B) для підприємств усіх форм власності і видів діяльності, крім тих, що утримуються за рахунок державного бюджету

C) для банків, валютних і фондових бірж, кредитних спілок, інших небанківських фінансових установ, які здійснюють залучення коштів громадян, а також залучення цінних паперів

D) аудит не є обов'язковим для жодного підприємства

E) для приватних підприємств

5. В яких випадках здійснюють обов'язковий аудит?

- A) у випадках, передбачених законодавством
- B) за рішенням господарюючого суб'єкта
- C) за рішенням аудиторської фірми
- D) за рішенням Спілки аудиторів України
- E) за рішенням податкових органів

ТЕМА 4. ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Питання до розгляду

- 4.1. Аудитор, його статус і сертифікація
- 4.2. Аудиторська фірма
- 4.3. Реєстр суб'єктів аудиторської діяльності
- 4.4. Аудитори, що мають право проводити аудит фінансової звітності

Мета: Формування у здобувачів вищої освіти системних знань про правові, організаційні та кваліфікаційні вимоги до набуття статусу аудитора і створення аудиторської фірми в Україні, а також розвиток практичних навичок роботи з державними реєстрами та верифікації повноважень суб'єктів аудиторської діяльності.

Нормативно-правове забезпечення та література:

1. Міжнародні стандарти аудиту. URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-audit>
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>
4. Про сертифікацію аудиторів: Положення від 31.05.2007 № 178/6 URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr8_6230-07#Text
5. Про затвердження Порядку ведення Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності: Наказ міністерства фінансів України від 19.09.2018 № 766 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1107-18#Text>
6. Аудиторська Палата України. URL: <https://www.apu.com.ua/>
7. Про постійне удосконалення професійних знань аудиторів України: Положення від 29.09.2016 р. № 330/10. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0_10230-16#Text

Завдання 4.1

Дати оцінку ситуації чи можлива вона згідно законодавства України. Ситуація: створено АФ «Аудит», засновниками якої є фізичні особи Петренко П.П., Іванов І.І. і ТЗОВ «Світанок, частки яких у статутному капіталі становлять відповідно 30%, 20% і 50%. Петров П.П. є сертифікованим аудитором. У статуті передбачено здійснення таких видів діяльності: аудит, консультації з питань ведення бухгалтерського обліку та оподаткування, видавнича діяльність.

Завдання 4.2

На підставі наведених витягів з установчих документів визначити і пояснити, чи мають право зазначені фірми займатись аудитом (зазначати конкретні пункти законодавства).

1. Види діяльності аудиторської фірми «Консалтинг»:

- складання аналітичних таблиць;
- ведення бухгалтерського обліку;
- консультації з оподаткування.

2. Види діяльності аудиторської фірми «Перша»:

- аудит;
- супутні аудиту роботи;
- рекламну діяльність;
- видання методичної літератури з аудиту.

3. Види діяльності аудиторської фірми «Актив» передбачає:

- аудит;
- аудиторські послуги;
- торгівлю підручниками, посібниками з аудиту та канцелярськими товарами.

Завдання 4.3

Визначити правомірність отримання сертифіката аудитора такими особами:

1. Громадянка Польщі, що пропрацювала 3 роки підряд на посаді головного бухгалтера в Україні та має вищу освіту за спеціальністю «Фінанси».

2. Студент 5 курсу юридичного інституту, що має 4 роки стажу роботи юристом.

3. Бухгалтер приватної фірми, що має диплом Гарвардського університету, 3 роки стажу роботи бухгалтером у США та 5 років досвіду роботи щодо здійснення внутрішнього аудиту.

4. Бухгалтер, що працює 5 років, має вищу освіту зі спеціальності "Облік і аудит".

5. Менеджер фірми зі стажем 10 років, що має вищу освіту зі спеціальності «Облік і аудит».

Завдання 4.4.

Експрес-аудит структури власності та статусу аудиторської фірми (Кейс-аналіз)

Контекст: Законодавство України висуває суворі вимоги до створення аудиторських фірм, щоб гарантувати їхню незалежність. До вас,

як до консультанта, звернулися три групи засновників, які хочуть зареєструвати ТОВ та надавати аудиторські послуги:

Проект «Альфа»: Засновники — три особи: сертифікований аудитор (володіє 40% статутного капіталу), досвідчений бухгалтер без сертифіката (30%) та юрист (30%). Директором фірми планують призначити юриста.

Проект «Бетта»: Засновники — дві особи: сертифікований аудитор (володіє 60% статутного капіталу) та іноземна ІТ-компанія (40%). Директором буде цей аудитор.

Проект «Гамма»: Засновники — п'ять сертифікованих аудиторів, кожен із яких володіє рівною часткою (по 20%). Директором обрано одного з них. Проте один із засновників одночасно працює головним бухгалтером на місцевому заводі.

Ваше завдання:

Проаналізуйте кожну ситуацію:

Які з цих проектів фірм мають право отримати статус «аудиторської фірми» та бути внесеними до Реєстру?

Які законодавчі порушення (щодо структури власності, керівництва чи сумісництва посад) допущені у невідповідних проектах? Запропонуйте варіанти їх виправлення.

Завдання 4.5.

Практикум «Робота з Реєстром суб'єктів аудиторської діяльності»

Контекст: Публічне акціонерне товариство (велике підприємство, що становить суспільний інтерес) оголосило тендер на обов'язковий аудит річної фінансової звітності. Заявки подали дві аудиторські організації: «Центр-Аудит» та «Глобал-Експерт».

Ви працюєте у тендерному комітеті підприємства-замовника і повинні перевірити правовий статус кандидатів через офіційний Реєстр

Ваше завдання:

Опишіть покроковий алгоритм верифікації претендентів у Реєстрі суб'єктів аудиторської діяльності та дайте відповіді на такі аналітичні запитання:

У якому саме розділі Реєстру мають бути зареєстровані ці фірми, щоб мати законне право проводити аудит підприємств, що становлять суспільний інтерес?

Яку інформацію про страхування професійної відповідальності аудиторської фірми ви, як замовник, обов'язково повинні перевірити у Реєстрі перед підписанням договору?

Які наслідки для тендерного комітету та самого підприємства матиме підписання договору з фірмою, яка внесена лише до четвертого розділу Реєстру (суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити

обов'язковий аудит фінансової звітності, крім підприємств, що становлять суспільний інтерес)?

Завдання 4.6

Розв'язати тести

1. АУДИТОР – ЦЕ

А) фізична особа, яка зареєстрована у встановленому законом порядку та здійснює комерційну діяльність на свій страх і ризик

В) посадова особа, що уповноважена відповідним органом управління виконувати контрольні функції щодо проведення перевірки фінансово-господарської діяльності підприємства

С) фізична особа, яка підтвердила кваліфікаційну придатність до провадження аудиторської діяльності та включена до Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності

Д) головний представник Спілки аудиторів України

Е) фізична особа, що уповноважена державними контролюючими органами виконувати контрольні функції щодо проведення перевірки фінансово-господарської діяльності підприємства

2. Яка з нижче наведених вимог не є обов'язковою для аудитора, щоб розпочати аудиторську діяльність

А) підтвердження кваліфікаційної придатності

В) набуття практичного досвіду в порядку, визначеному Законом

С) включення до Реєстру аудиторів

Д) якщо аудитор проводить аудиторську діяльність одноосібно - включення до Реєстру як суб'єкта аудиторської діяльності

Е) реєстрація як фізичної особи-підприємця

3. Аудиторська фірма не може здійснювати аудиторську діяльність, якщо

А) Загальний розмір частки засновників (учасників) аудиторської фірми, які не є аудиторами та/або аудиторськими фірмами, у статутному капіталі перевищує 30 відсотків

В) Посадовою особою, яка відповідно до установчих документів здійснює керівництво аудиторською фірмою, є аудитор

С) Керівник аудиторської фірми не є керівником іншої юридичної особи, що здійснює підприємницьку діяльність за видами, не сумісними з аудиторською діяльністю

Д) В аудиторській фірмі іноземної держави ключовий партнер цієї фірми, який проводить аудит юридичних осіб, відповідає вимогам Закону

України «Про аудит фінансової звітності і аудиторську діяльність», а також після включення її до Реєстру

Е) Аудиторська фірма має добру репутацію

4. В якому розмірі справляється плата за кожний етап кваліфікаційного іспиту для осіб, які звернулись із заявами про допущення їх до кваліфікаційного іспиту з метою отримання сертифіката аудитора

- А) 720,00 грн. (без ПДВ)
- В) 720,00 грн. (у т.ч. ПДВ)
- С) 3800,00 грн. (у т.ч. ПДВ)
- Д) 4800,00 грн. (без ПДВ)
- Е) 4800,00 грн. (у т.ч. ПДВ)

5. Однією із вимог, яким повинна відповідати аудиторська фірма для того, щоб мати можливість надавати аудиторські послуги з обов'язкового аудиту фінансової звітності підприємств, що мають суспільне значення

- А) за основним місцем роботи має працювати більше 5 аудиторів
- В) за основним місцем роботи має працювати менше 5 аудиторів
- С) за основним місцем роботи має працювати не менше 3 аудиторів
- Д) за основним місцем роботи має працювати не менше 5 аудиторів
- Е) спеціальні вимоги відсутні

ТЕМА 5. ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА АУДИТОРІВ

Питання до розгляду

- 5.1. Загальні цілі незалежного аудитора
- 5.2. Поняття професійної етики аудитора
- 5.3. Загальні принципи аудитора
- 5.4. Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства, при аудиті фінансової звітності

Мета: Формування у здобувачів вищої освіти системи морально-професійних цінностей та усвідомлення відповідальності аудитора перед суспільством; глибоке засвоєння фундаментальних принципів Кодексу етики та концептуального підходу до ідентифікації загроз незалежності, а також набуття навичок оцінки ризиків суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства

Нормативне забезпечення та список використаних джерел

- 1. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>
- 2. Кодекс професійної етики аудиторів України;

3. Наказ Міністерства фінансів України від 29 серпня 2019 року № 362 «Про затвердження Порядку проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг».

4. 3. Кашена Н. Б., Наумова Т. А., Кашперська А. І. Аудит: навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей. Видання доповнене та перероблене; за ред. Т. А. Наумова, А. І. Кашперська. Харків: ДБТУ, 2023. 259 с. URI <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/42690>

Завдання 5.1

Розглянути наведені ситуації і вказати, чи порушуються принципи професійної етики аудитора. Обґрунтувати відповідь.

1. Після виявлення в процесі аудиту порушень, аудитор рекомендував клієнтові подати відповідну заяву до судово-слідчих органів.

2. Після завершення перевірки аудитор залишив у себе всі свої записи, пов'язані з аудиторською перевіркою клієнта.

3. Банк звернувся до аудиторської фірми з проханням викрити шахрайство одного із своїх клієнтів. Аудиторська фірма погодилася виконати замовлення.

4. Аудитор працює за сумісництвом на підприємстві у відділі внутрішнього аудиту.

5. Аудитор надав інформацію про результати перевірки аудитору іншої фірми без згоди на це клієнта.

6. Аудитор розповсюдив інформацію про негативну роботу свого колеги-аудитора, внаслідок чого залучив декілька клієнтів свого колеги.

7. Після закінчення аудиту клієнт подарував аудитору цінний подарунок в знак вдячності за гарну та оперативну роботу.

8. На прохання працівника підприємства аудитор не повідомив керівника того ж підприємства про здійснення касиром зловживання за умови, що той виправить скоєне.

Завдання 5.2

Проаналізуйте ситуацію, визначте невідповідності нормативним актам. Сформулюйте суть невідповідностей.

1. Аудиторська фірма надає аудиторські послуги, але, як правило, додатково організує консультації з питань оподаткування, причому частка доходів від консультацій перевищують частку аудиторських послуг.

2. Страхова компанія запропонувала аудиторській фірмі стати її аудитором. Однак серед персоналу цієї фірми немає фахівців зі страхової діяльності.

Завдання 5.3.

Етичний калейдоскоп: ідентифікація загроз незалежності

Контекст: Аудиторська фірма укладає договори або вже проводить перевірки на кількох підприємствах. У кожній із наведених ситуацій виникли обставини, що потенційно впливають на дотримання фундаментальних етичних принципів.

Ситуація А: Аудитору, який очолює перевірку великого заводу, керівництво цього заводу запропонувало придбати новий автомобіль виробництва їхнього холдингу зі знижкою 40%.

Ситуація Б: Аудиторська фірма вже 3 роки поспіль веде бухгалтерський облік для ТОВ «Вектор». Цього року директор ТОВ «Вектор» просить цю ж фірму провести аудит річної фінансової звітності, оскільки «експерти вже чудово знають компанію зсередини».

Ситуація В: Під час аудиту комерційного банку з'ясувалося, що дружина керівника аудиторської групи працює директором департаменту кредитування у цьому ж банку.

Ситуація Г: Директор підприємства натякнув аудитору, що у разі випуску модифікованого (негативного) аудиторського висновку, компанія розірве з ними договір на консультаційні послуги та не виплатить залишок гонорару.

Ваше завдання:

Проаналізуйте кожну ситуацію та заповніть аналітичну записку за формою:

Який фундаментальний етичний принцип опинився під загрозою?

До якого виду загроз незалежності (особистого інтересу, власного оцінювання тощо) належить цей кейс?

Які заходи застереження (дії) має вжити аудиторська фірма, щоб усунути загрозу або знизити її до прийняттого рівня? (Чи можливо взагалі продовжувати аудит у такому разі?).

Завдання 5.4.

Оцінка ризиків шахрайства за «Трикутником Кресі» (МСА 240)

Контекст: Ви — старший аудитор на проєкті перевірки ПАТ «Медіа-Плюс». Під час етапу планування та спілкування з персоналом ви зафіксували такі факти:

Бонуси та премії топменеджменту компанії напряму (на 80%) залежать від того, чи покаже компанія зростання чистого прибутку на рівні 15% порівняно з минулим роком.

Внутрішній контроль на підприємстві слабкий: фінансовий директор має одноосібний доступ до системи проведення великих платежів без додаткового погодження з генеральним директором чи наглядовою радою.

Головний бухгалтер у приватній розмові зазначив: «Усі навколо оптимізують податки та прикрашають звітність, щоб вижити на ринку, і ми робимо лише те, що необхідно для збереження робочих місць».

Ваше завдання:

Розподіліть три зафіксовані факти за елементами трикутника шахрайства: Тиск/Стимул (Pressure/Incentive), Можливість (Opportunity), Виправдання/Раціоналізація (Attitude/Rationalization).

Сформулюйте, які саме дії повинен вчинити аудитор у процесі перевірки, виявивши ці фактори ризику (наприклад, як змінити характер і обсяг аудиторських процедур для залишків на рахунках).

Коротко визначте: якщо аудитор знайде підтвержене шахрайство у звітності, кому він зобов'язаний про це повідомити за стандартами (управлінському персоналу, найвищому керівництву чи правоохоронним органам)?

Завдання 5.5

Розв'язати тести

1. Яка організація розробила кодекс професійної етики бухгалтерів?
 - A) Національний банк України
 - B) Міжнародна федерація бухгалтерів
 - C) Міністерство фінансів України
 - D) Міністерство надзвичайних ситуацій
 - E) Аудиторська палата України
2. До особливостей професії аудитора не входить:
 - A) вдосконалення професійних навиків постійно під час навчання, яке проводиться щорічно
 - B) відповідальність перед користувачами звітності і перед клієнтами
 - C) комунікабельні здібності
 - D) надання послуг, що відповідають найвищим вимогам професійних норм
 - E) об'єктивність у роботі, незалежність від клієнтів
3. Перевірка правильності дотримання аудитором професійної етики здійснюється
 - A) Аудиторською палатою України
 - B) Спілкою аудиторів України
 - C) Державною комісією з врегулюванням фінансових послуг
 - D) Міністерством фінансів
 - E) Національним банком України

4. Погрози судових позовів відносяться до

- A) загрози захисту
- B) загрози власного інтересу
- C) загрози тиску
- D) Загрози особистих стосунків
- E) у Загрози порушень

5. Загроза власного інтересу аудитора не включає:

- A) Володіння часткою майна клієнта
- B) Платежі, що залежать від результатів роботи
- C) Страх втратити клієнта
- D) Надмірна залежність від гонорарів
- E) р Складання висновку щодо роботи підприємства після розробки фінансового плану

ТЕМА 6. ПЛАНУВАННЯ АУДИТУ

Питання до розгляду

- 6.1. Ознайомлення з клієнтом аудиторської фірми
- 6.2. Послідовність аудиту фінансової звітності,
- 6.3. Лист –прохання, лист зобов'язання на проведення аудиту,
- 6.4. Договір на проведення аудиту
- 6.5. Формування плану і програми аудиту,
- 6.6. Ціноутворення на послуги аудиту.

Мета: Формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та практичних навичок щодо організації початкової стадії аудиторської перевірки, оцінки потенційних клієнтів, юридичного оформлення відносин із замовником, а також алгоритмів складання стратегічних та тактичних планів аудиту і формування вартості аудиторських послуг.

Нормативно-правове забезпечення та література:

- 1. МСА 210 «Умови домовленості про аудиторську перевірку»
- 2. МСА 300 «Планування аудиту фінансових звітів»
- 3. Кашена Н. Б., Наумова Т. А., Кашперська А. І. Аудит: навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей. Видання доповнене та перероблене; за ред. Т. А. Наумова, А. І. Кашперська. Харків: ДБТУ, 2023. 259 с. URI <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/42690>

Завдання 6.1

Скласти лист-зобов'язання і лист-згоду на проведення аудиту за такими реквізитами:

- згода на проведення аудиту;

- мета аудиту;
- нормативне забезпечення перевірки;
- суть аудиторських процедур;
- інформація щодо можливого аудиторського ризику;
- заплановані терміни аудиту;
- вихідні документи за результатами аудиту;
- розподіл відповідальності між аудитором і замовником згідно з Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»;
- інші організаційні питання.

Завдання 6.2

Оцінити повноту дотримання договірних умов за такими ситуаціями:

1. Керівництво замовника підмовилося взяти на себе відповідальність за Дотримання порядку ведення бухгалтерського обліку, посилаючись на те, що персонал бухгалтерії лише на 15 відсотків складається із кваліфікованих фахівців.

2. Аудитор аудиторської фірми не повідомив керівництво замовника про виявлену неповноту бухгалтерських записів.

3. Керівництво замовника відмовило в оплаті за договором, так як зростання цін за період між укладенням першої редакції договору та здаванням робіт склало 15 %.

Завдання 6.3

Переддоговірна робота та юридичне оформлення аудиту (Кейс-моделювання)

Контекст: Директор торговельної компанії ТОВ «Маркет-Плюс» зателефонував керівнику аудиторської фірми «Партнер-Аудит» із проханням терміново перевірити їхню звітність за минулий рік, оскільки банк вимагає висновок для продовження кредитної лінії. Аудитор раніше ніколи не працював із цим клієнтом.

Ваше завдання:

Спираючись на питання 6.1, 6.3 та 6.4, розберіть послідовність дій аудитора та виконайте такі завдання:

1. **Процедура «Знай свого клієнта» (Acceptance):** Складіть чек-ліст із 4-5 критично важливих питань, які аудитор повинен з'ясувати про ТОВ «Маркет-Плюс» (наприклад, репутація власників, чесність менеджменту, наявність судових спорів), перш ніж погодитися на проведення аудиту.

2. **Документообіг:** Поясніть, який документ має першим надіслати клієнт (Лист-прохання), який документ надсилає аудитор у відповідь (Лист-

зобов'язання) та яку юридичну функцію виконує Лист-зобов'язання згідно з МСА 210.

Конструктор договору: Назвіть 3 суттєві та специфічні умови, які обов'язково мають бути включені саме в *Договір на проведення аудиту* (крім стандартних реквізитів, строків та вартості), щоб захистити аудитора від відповідальності у разі надання клієнтом недостовірних первинних документів.

Завдання 6.4.

Формування програми аудиту та розрахунок вартості послуг
(Практичний практикум)

Контекст: Аудиторська фірма підписала договір на аудит ПАТ «Логістик-Центр». Ви призначені керівником перевірки для ділянки «Облік та рух основних засобів (транспортного парку підприємства)». На етапі попереднього аналізу ви з'ясували, що компанія цього року придбала багато вживаних вантажних автомобілів, а внутрішній контроль над списанням паливно-мастильних матеріалів є слабким.

Ваше завдання:

Блок А. Формування Програми аудиту

Заповніть фрагмент робочої програми аудиту для ділянки «Основні засоби», запропонувавши 3 конкретні аудиторські процедури (що саме ви будете перевіряти ногами/руками/очима):

№ п/п	Перелік аудиторських процедур (Яку дію вчинити)	Джерело інформації (Які документи, рахунки обліку перевірити)	Очікуваний результат (Що хочемо підтвердити: існування, точність, права тощо)
1	<i>Приклад: Провести вибірково інвентаризацію...</i>	<i>Інвентаризаційні описи, ОЗ-1...</i>	<i>Реальне існування автомобілів</i>
2			
3			

Блок Б. Ціноутворення (Розрахунок бюджету)

Для перевірки цієї ділянки залучено двох фахівців: Старшого аудитора (ставка — 800 грн/год) та Асистента (ставка — 400 грн/год). За планом Старший аудитор має витратити на аналіз договорів та тестів 10 годин, а Асистент на перевірку первинних документів та перерахунок амортизації — 25 годин. Накладні витрати фірми становлять 20% від вартості праці, а бажана норма прибутку (рентабельність) — 25%.

• **Завдання:** Розрахуйте планову собівартість та фінальну договірну вартість аудиту цієї ділянки для клієнта.

Завдання 6.5

Розв'язати тести

1. Вимоги до форми і змісту договору на проведення аудиту визначені:

А) у Законі України „Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність" та МСА

В) у Господарському та Цивільному кодексі України

С) законодавчо не визначені

Д) визначаються аудиторською фірмою

Е) передбачені положеннями АПУ

2. Який критерій є основним під час прийняття рішення щодо укладення договору на аудит?

А) дотримання всіх аспектів незалежності

В) нескладність проведення аудиту для конкретного клієнта

С) висока сума гонорару за аудит

Д) можливість подальшої співпраці з клієнтом

Е) попередня оплата за послуги

3. Згідно з МСА 210 документ, що містить погодження на проведення аудиторської перевірки, — це

А) лист-пропозиція

В) лист-зобов'язання

С) лист-пояснення

Д) лист-домовленість

Е) договір

4. У програмі аудиту, на відміну від плану, зазначаються:

А) перелік робіт

В) терміни виконання

С) вартість робіт

Д) виконавці

Е) робочі документи

5. Яка правильна послідовність документів при організації аудиту:1) договір2) Лист пропозиція на проведення аудиту3) Лист зобов'язання на проведення аудиту4) план аудиту5) звіт незалежного аудитора

А) 1,2,3,4,5

В) 2,3,1,4,5

С) 5,4,3,2,1

Д) 4,3,2,1,5

Е) 5,1,3,2,4

ТЕМА 7. АУДИТОРСЬКИЙ РИЗИК

Питання до розгляду:

- 7.1. Суть аудиторського ризику та його види
- 7.2. Методика визначення аудиторського ризику
- 7.3. Суттєвість та взаємозв'язок аудиторської перевірки з ризиком
- 7.4. Поняття аудиторської вибірки
- 7.5. Вибір методів і прийомів аудиторської перевірки

Мета: Формування у здобувачів вищої освіти глибоких знань про концепцію аудиторського ризику та його компоненти, засвоєння методології визначення рівнів суттєвості, а також набуття практичних навичок моделювання аудиторської вибірки та оптимізації процедур перевірки на основі ризик-орієнтованого підходу

Нормативно-правове забезпечення та література:

1. Кашена Н. Б., Наумова Т. А., Кашперська А. І. Аудит: навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей. Видання доповнене та перероблене; за ред. Т. А. Наумова, А. І. Кашперська. Харків: ДБТУ, 2023. 259 с. URI <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/42690>
2. Рішення Рахункової палати 22.09.2015 № 5-5 «Про затвердження методичних рекомендацій з проведення Рахунковою палатою фінансового аудиту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr5-5150-15/conv#Text>
3. МСА 315 «Ідентифікація та оцінка ризиків суттєвих викривлень через розуміння суб'єкта господарювання і його середовища»
4. МСА 530 «Аудиторська вибірка»
5. МСА 320 «Суттєвість при плануванні та проведенні аудиту»
6. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>

Завдання 7.1

Виконати тест (табл. 7.1), проставивши відповідні позначки напроти наведених нижче тверджень (так - „+“, ні - „-“):

Таблиця 7.1

Тест для поточного контролю знань з теми „Оцінка аудиторського ризику”

Відповідь	№ пп.	Твердження
	1.	Чим вищий внутрішній ризик та ризик контролю, тим нижчим повинен бути ризик невиявлення.
	2.	Аудитори зацікавлені в найнижчих значеннях загального аудиторського ризику.
	3.	Аудитор може повністю покладатися на ефективність системи внутрішнього контролю, щоб не виконувати ряду процедур.

4.	Внутрішній ризик та ризик контролю можуть бути меншими або дорівнювати нулю.
5.	Ризик невиявлення ніколи не дорівнює нулю.
6.	Визначення загального аудиторського ризику допомагає уникнути підприємницького ризику.
7.	Внутрішній ризик і ризик контролю не залежать від аудитора.
8.	Неможливо дати позитивний висновок в умовах високого внутрішнього ризику та ризику контролю.
9.	Якщо рівень ризику контролю виявиться завищеним на етапі планування, то аудитору необхідно виконати додаткові процедури.
10.	Чи можна вважати фактором підвищеного ризику контролю зміну облікової політики підприємства?

Завдання 7.2

Визначити ризик невиявлення виходячи з того, що аудитор обчислив внутрішній ризик - 0,75, ризик контролю - 0,3 та планує скористатися максимальним рівнем загального аудиторського ризику.

Завдання 7.3

Визначити прийнятний рівень внутрішнього ризику виходячи з того, що аудитор планує ризик невиявлення - 0,2, обчислив ризик контролю - 0,3 та планує скористатися мінімальним рівнем загального аудиторського ризику.

Завдання 7.4

Сформулювати аудиторське судження про достовірність статей балансу. Розмір суттєвості прийняти за показником, обчисленим у попередньому завданні.

Ситуація 1. Рядок ф.1 580 „Розрахунки з кредиторами з оплати праці“. За відомістю на виплату заробітної плати виплачено електрику Котову П.В. 1500 грн., а в Книзі обліку депонованої заробітної плати за цей період показано виплату в сумі 150 грн.

Ситуація 2. Рядок ф.1 100 „Виробничі запаси“. Для виконання ремонтних робіт майстру бригади Романенко Т.А. було відпущено в підзвіт 53 м² скла. У накладній зазначено відпуск 35 м скла. Облікова ціна 1 м - 7 грн./м².

Завдання 7.5

Замовник аудиторських послуг має 3 великих магазини, у кожному з яких по декілька відділів, у тому числі відділ внутрішнього контролю. Відомо, що в минулому році в цих магазинах також був проведений аудит. Потрібно визначити що слід зробити аудитор для оцінки ризиків.

Завдання 7.6

Яким має бути ризик контролю, якщо прийнятий аудиторський ризик становить 4%, властивий ризик – 65%, а ризик невиявлення – 15%? Наскільки потрібно знизити ризик невиявлення, щоб ризик контролю склав 0,7.

Завдання 7.7

На підставі даних таблиці розрахуйте єдиний показник рівня суттєвості за методом найменшого числа та за методом середнього значення. Як зміниться аудиторський ризик, якщо аудиторської фірмою буде встановлено рівень суттєвості за методом найменшого числа, а не за методом середнього значення?

Таблиця 7.2

Вихідні дані

Найменування базового показника	Значення базового показника фінансової звітності суб'єкта, що перевіряється, тис. грн.	%	Значення, застосовуване для знаходження рівня суттєвості, тис. грн.
Балансовий прибуток підприємства	2743	5	137,15
Валовий обсяг реалізації без ПДВ	15800	2	316
Валюта балансу	11556	2	231,12
Власний капітал (підсумок роз. III балансу)	3409	10	340,9
Загальні витрати підприємства	13167	2	263,34
Собівартість реалізованої продукції	9853	3	295,59

Завдання 7.8.

Розрахунок компонентів аудиторського ризику за класичною моделлю (Задача-кейс)

Контекст: Аудиторська фірма оцінює ризики для клієнта ТОВ «Агро-Трейд».

Під час передоговірної оцінки ТОВ «Агро-Трейд» аудитор зафіксував:

Компанія експортує зерно, ціни на яке на світовому ринку постійно коливаються. Бухгалтерський облік ведеться в умовах частих змін податкового законодавства. Аудитор оцінив Властивий ризик (\$IR\$) як високий — 80%.

Тестування системи внутрішнього контролю показало, що на підприємстві регулярно проводяться інвентаризації, але доступ до комп'ютерної бази складського обліку мають сторонні особи. Аудитор оцінив Ризик контролю (\$CR\$) як середній — 50%.

Ваше завдання:

Використовуючи математичну модель, розрахуйте граничний Ризик невиявлення (\$DR\$), який може дозволити собі аудиторська група, щоб загальний ризик перевірки (\$AR\$) не перевищив стандартні 5%.

Зробіть практичний висновок: якщо розрахований ризик невиявлення (\$DR\$) виявився низьким, як це вплине на роботу аудитора? Йому потрібно зібрати більше чи менше аудиторських доказів? Варто застосовувати суцільну перевірку чи достатньо невеликої вибірки?

Завдання 7.9.

Взаємозв'язок суттєвості та вибірки (Практикум з моделювання)

Контекст: Ви проводите аудит розділу «Дебіторська заборгованість» у компанії ТОВ «Техно-Гік». Загальна сума дебіторської заборгованості на кінець року (генеральна сукупність) становить 10 000 000 грн, яка розподілена між 200 клієнтами.

Аудиторська фірма встановила рівень суттєвості (матеріальності) для цієї ділянки на рівні 100 000 грн (будь-яка помилка, вища за цю суму, вважається критичною).

Під час аналізу всієї бази дебіторів ви виявили:

5 великих контрагентів мають борги на суму понад 500 000 грн кожен (разом — 4 000 000 грн).

45 середніх контрагентів мають борги від 50 000 до 150 000 грн.

150 дрібних покупців мають заборгованість до 10 000 грн кожен.

Ваше завдання:

Керуючись вимогами МСА 530 (Аудиторська вибірка), спроектуйте методика перевірки:

Стратифікація сукупності: Розділіть генеральну сукупність дебіторів на групи (страти).

Формування підходу до вибірки: * Які з цих груп аудитор повинен перевірити суцільним порядком (100% охоплення) і чому?

Який метод відбору (випадковий, системний чи монетарний) ви застосуєте до середніх та дрібних дебіторів для формування аудиторської вибірки?

Аналіз взаємозв'язку: Якби керівництво аудиторської фірми раптово вирішило знизити рівень суттєвості зі 100 000 грн до 20 000 грн (тобто вимоги до точності звітності стали жорсткішими), як би це вплинуло на розмір вашої аудиторської вибірки (вона збільшиться чи зменшиться)? Обґрунтуйте відповідь.

Завдання 7.10

Розв'язати тести

1. При аудиті підприємства, в структурі якого передбачено відділ внутрішнього аудиту, незалежна аудиторська організація виявила ряд суттєвих помилок. З яким типом аудиторського ризику пов'язана поява зазначеної ситуації?

- A) властивим ризиком
- B) ризиком невиявлення
- C) ризиком вибірки
- D) вірна відповідь відсутня
- E) ризиком контролю

2. Визначте ризик невиявлення виходячи з того, що аудитор планує перевірку за таких показників: прийнятний аудиторський ризик — 0,05; властивий ризик — 0,85; ризик системи внутрішнього контролю — 0,40

- A) 0,15
- B) 0,85
- C) 0,01
- D) 0,05
- E) 0,1

3. Визначте загальний аудиторський ризик, якщо аудитор вважає, що ризик системи обліку становить 0,7, ризик системи внутрішнього контролю — 0,3, ризик невиявлення помилок 0,2, властивий ризик — 0,5. Чи відповідає він загальноприйнятій нормі?

- A) 2%; не відповідає
- B) 2%; відповідає
- C) 53%; не відповідає
- D) 53%; відповідає
- E) 5% не відповідає

4. Що не є елементом аудиторського ризику?

- A) властивий ризик
- B) ризик невідповідності системи обліку
- C) ризик невиявлення

- D) ризик шахрайства
- E) ризик невідповідності системи контролю

5. Аудитор зменшує аудиторський ризик шляхом

- A) збільшення вартості аудиторської перевірки
- B) дотриманням аудитором етичних принципів
- C) залучення до роботи експерта
- D) розробки та виконання аудиторських процедур для отримання достатніх та відповідних аудиторських доказів, на яких ґрунтуватиметься аудиторська думка
- E) аудиторський ризик не можливо зменшити

ТЕМА 8. АУДИТОРСЬКІ ДОКАЗИ ТА РОБОЧІ ДОКУМЕНТИ АУДИТОРА

Питання до розгляду

- 8.1. Поняття аудиторських доказів
- 8.2. Джерела аудиторських доказів
- 8.3. Процедури та прийоми отримання аудиторських доказів
- 8.4. Поняття робочих документів аудитора.
- 8.5. Структура та класифікація робочих документів аудитора
- 8.6. Вимоги до зберігання і використання робочих документів аудитора

Мета: Формування у здобувачів вищої освіти компетентностей щодо збору, оцінки та класифікації аудиторських доказів за критеріями достатності та прийнятності, а також набуття практичних навичок документування аудиторських процедур, формування поточних і постійних папок робочих документів з дотриманням вимог конфіденційності та безпеки інформації.

Нормативно-правове забезпечення та література:

- 1. МСА 500 «Аудиторські докази»
- 2. МСА 230 «Документація»
- 3. Міжнародний стандарт контролю якості 1

Завдання 8.1

Розглянути наведені ситуації та визначити, за допомогою якого методу аудиту можна встановити факт порушення.

1. Паливно-мастильні матеріали, що надійшли від постачальника, не оприбутковані в обліку.

2. Відображена фіктивна сума авансу постачальнику.
3. Показники рентабельності підприємства набагато нижчі, ніж середній показник по галузі.
4. У всіх видаткових касових ордерах відсутнє санкціонування видачі готівки керівником.
5. У розрахунково-платіжній відомості неправильно визначено суму утримань податку з доходів фізичних осіб.
6. Придбаний малоцінний необоротний актив відображений у складі основних засобів.
7. Виявлено безпідставне отримання страхового відшкодування вартості загиблих посівів озимих зернових культур.
8. В акті на списання матеріальних цінностей іавищено витрати фарби на малярні роботи Ситуація 9. Виявлено відсутність Головної книги на підприємстві.
10. У складі активів підприємства облікована дебіторська заборгованість не визнана покупцем.

Завдання 8.2

За наведеними ситуаціями встановити порушення, їх наслідки та методи виявлення:

1. Врегулювання інвентаризаційних різниць здійснювалося без оформлення протоколу рішення інвентаризаційної комісії. Головний бухгалтер за вказівкою директора списав з підзвіту МВО Калитько І.І. нестачу різних цінностей як склобій при транспортуванні на основі службової записки завскладом. Нестачу віднесено на загальновиробничі витрати.
2. В листопаді поточного року відповідно до розпорядження головного бухгалтера списана дебіторська заборгованість, що виникла 2 роки тому та не підтверджена актом звірки у сумі 13600 грн.

Завдання 8.3

Проранжирувати докази за ступенем їх надійності, починаючи з найвищого:

1. Аналіз фактичних витрат, підготовлений працівником підприємства.
2. Виписка з установчого договору, що підтверджує внесок учасників до статутного капіталу.
3. Акт інвентаризації запасів, що була проведена за участі аудитора. Приватна розписка працівника про отримання готівки в касі.
4. Висновок незалежного експерта про ринкову вартість автомобіля ЗІЛ-130.

Завдання 8.4.

Виявити порушення та описати методику одержання аудиторських доказів:

1. За видатковим касовим ордером №14 від 1 березня поточного року було видано під звіт інженеру Уварову М.С. 570 грн., на витрати по відрядженню до міста Києва. У видатковому касовому ордері в якості підтверджуючого документа зазначено наказ №8. Аудитор виявив, що згідно з цим наказом Іванов І.С. відряджається до м. Мінська строком на 3 дні з 3 по 6 березня.

2. У видатковому касовому ордері №14 наявні підписи касира та бухгалтера. При зіставленні підпису Одержувача коштів у видатковому касовому ордері №14 з підписом в розрахунково-платіжній відомості на одержання Виплати за попередній місяць встановлено, що підписи не збігаються.

3. При подальшій перевірці готівкових операцій виявлено, що на дату видачі грошей обліковується дебіторська заборгованість на 400 грн. за раніше виданими сумами

Завдання 8.5.

Вказати, якими письмовими доказами може бути підтверджена або спростована зібрана аудитором інформація в ході аудиту (табл. 8.1). Охарактеризувати методи збору доказів.

Таблиця 8.1

Аналіз інформації, зібраної в ході аудиту

№ пп.	Інформація	Письмові докази	Методи збору
1.	Відсутність наказів на відрядження працівників		
2.	Видача готівки в підзвіт особам, що не відзвітували за раніше одержаними авансами		
і.	Видача грошових сум з каси в підзвіт особам, що не є працівниками підприємства		
4.	Недотримання встановлених норм витрат на відрядження		
5.	Віднесення сум податку на додану вартість на первісну вартість придбаних матеріальних цінностей		
6.	Некоректне складання кореспонденції за операціями з оприбуткування основних засобів		
7.	Неправильне виведення залишків цінностей на кінець звітного періоду у складі		

	ТМЦ		
8.	Торгівля ветеринарними препаратами за відсутності ліцензії		
9.	Виплати з каси за роботу, яка фактично не виконувалася		
10.	Необґрунтоване віднесення сум ПДВ на податковий кредит		

Завдання 8.6.

Оцінка надійності доказів та вибір процедур (Кейс-метод)

Контекст: Аудиторська група перевіряє статтю балансу «Товарно-матеріальні запаси (готова продукція на складі)» на великому промисловому підприємстві ТОВ «Техно-Пром». Керівник перевірки поставив завдання зібрати переконливі аудиторські докази щодо двох тверджень: існування запасов (чи є вони фізично) та оцінки (чи правильно порахована їхня собівартість та ринкова ціна).

Для цього асистенти зібрали такі матеріали:

Усна заява завідувача складу про те, що всі зафіксовані в базі товари є в наявності.

Акт інвентаризації, підписаний комісією підприємства за тиждень до приходу аудиторів.

Особисте спостереження аудитора за процесом вибіркового перерахунку металоконструкцій на складі та самостійно складений аудиторський протокол перерахунку.

Прайс-листи та офіційні листи-відповіді від незалежних дилерів щодо поточної ринкової вартості аналогічної продукції (для перевірки на знецінення).

Ваше завдання:

Проаналізуйте зібрані матеріали:

Розставте ці 4 види доказів у порядку зростання їхньої надійності (від найслабшого до найпереконливішого), коротко обґрунтувавши свій вибір на основі правил МСА 500 (зовнішнє/внутрішнє походження, письмова/усна форма тощо).

Заповніть таблицю відповідності процедур: вкажіть, до якої з 7 базових аудиторських процедур (інспектування, спостереження, запит тощо) належить кожна дія аудитора в цьому кейсі.

Завдання 8.7.

Проектування робочого документа аудитора та класифікація в архіві (Практикум)

Контекст: Ви — старший аудитор, який щойно завершив процедуру перерахунку (reperformance) нарахування амортизації основних засобів клієнта за звітний рік. Ви виявили, що через збій у програмі 1C/BAS амортизація по одному з верстатів була нарахована двічі, через що витрати підприємства завищені на 45 000 грн.

Тепер вам необхідно належним чином задокументувати цей факт у робочому папері (згідно з МСА 230), щоб будь-який інший аудитор чи контролер якості міг зрозуміти хід ваших дій без усних пояснень.

Ваше завдання:

Розробіть структуру (макет) робочого документа, включивши до нього обов'язкові реквізити (це можна зробити у вигляді текстових блоків або таблиці):

Заголовок (назва клієнта, звітний період, назва документа, кодований індекс/референс аркуша).

Опис виконаної процедури (що саме порівнювали та перераховували).

Зміст виявленої помилки (сума та вплив на звітність).

Висновок аудитора та запропонована коригуюча проводка для клієнта.

Підписи (хто виконав, дата; хто перевірів, дата).

Класифікація: Визначте, до якого файлу (архіву) — Постійного (документи, що використовуються з року в рік, як-от Статут чи правовстановлюючі документи на майно) чи Поточного (документи, що стосуються лише цього звітного періоду) — має бути підшитий цей робочий документ. Скільки років аудиторська фірма зобов'язана зберігати цю папку в архіві за загальним правилом?

Завдання 8.8

Розв'язати тести

1. Найменш надійним джерелом для доказів аудитора є
 - A) проведений аудитором огляд цінностей
 - B) внутрішні документи господарюючого суб'єкта
 - C) документальні підтвердження, отримані від третіх сторін
 - D) усне пояснення керівництва
 - E) звітність
2. Мінімальний термін зберігання робочих документів:
 - A) 5 років
 - B) не менше 3 років
 - C) не встановлено

- D) необмежений
- E) не менше 10 років

3. Робочі документи аудитора призначені для:

- A) дотримання вимог Кодексу професійної етики аудиторів
- B) забезпечення обґрунтування і доказів для висловлення думки аудитора
- C) поточного контролю і спостереження за процедурами контролю якості послуг, що надаються
- D) документального засвідчення незалежності аудитора
- E) передачі в контролюючі органи

4. Яке з визначень відповідає терміну „аудиторські докази“?

- A) аудиторські докази - це інформація, одержана від третіх осіб, що дозволяє аудитору висловити думку щодо фактів господарської діяльності підприємства
- B) аудиторські докази - це інформація, одержана під час перевірки, на якій ґрунтується аудиторська думка
- C) аудиторські докази - це внутрішня інформація підприємства, на підставі якої відбувається підготовка аудиторського звіту
- D) аудиторські докази - документи складені під час аудиту
- E) немає правильної відповіді

5. Після завершення аудиту робочі документи аудитора:

- A) залишаються в аудитора і зберігаються 5 років
- B) підлягають знищенню
- C) передаються замовнику
- D) передаються в контролюючі органи
- E) передаються бухгалтеру підприємства, що перевірялось

ТЕМА 9. ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

Питання до розгляду:

- 9.1. Аудиторський звіт: сутність поняття та його нормативно-правове забезпечення.
- 9.2. Види аудиторських звітів та їх зміст відповідно до МСА.
- 9.3. Структура аудиторського звіту, порядок його складання та подання.

9.4. Події після дати балансу та їх вплив на аудиторський звіт.

9.5. Основні вимоги до складання і подання аудиторського звіту

Мета: Формування у здобувачів вищої освіти системних знань про види, структуру та порядок формування звітів незалежного аудитора відповідно до вимог Міжнародних стандартів аудиту та національного законодавства, а також набуття практичних навичок модифікації аудиторської думки та оцінки впливу подій після дати балансу на фінальний звіт.

Нормативно-правове забезпечення та література:

1. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>
2. МСА 700 «Формування думки та надання звіту щодо фінансової звітності»;
3. МСА 705 «Модифікації думки у звіті незалежного аудитора»;
4. МСА 706 «Пояснювальні параграфи та параграфи з інших питань у звіті незалежного аудитора»

Завдання 9.1

Оцінити наведені ситуації та вказати, який вид аудиторського звіту може бути складено за їх наслідками.

1. Річна фінансова звітність підприємства складена Відповідно до вимог законодавства. Аудитор зібрав достатню кількість доказів та отримав усі необхідні пояснення від керівництва та персоналу Підприємства. Аудитор може підтвердити можливість подальшого функціонування підприємства. При складанні звітності враховано вплив подальших подій після дати балансу.

2. Аудитору, що проводив перевірку у стислі строки, не було надано всієї необхідної інформації та відповідних пояснень і керівництва, що значно обмежило рамки аудиту.

3. У ході аудиту виявлено розбіжності між окремими положеннями облікової політики підприємства-клієнта та загальноприйнятими принципами обліку. Внутрішньою зустрічною перевіркою також виявлено розбіжності між показниками журналів-ордерів, Головної книги та Балансу підприємства.

4. На думку аудитора, фінансова звітність не Відповідає встановленим вимогам, не є достовірною і об'єктивною, показники її суттєво перекручені.

5. У ході перевірки мало місце суттєве обмеження її обсягу, в результаті чого аудитор не отримав необхідних доказів. І крім того, у минулому місяці поточного року аудитор обіймав посаду і голови ради директорів підприємства, що перевіряється.

Завдання 9.2

Вказати яку думку висловив аудитор у наступному звіті:

Ситуація 1. Концептуальною основою фінансової звітності є загальні вимоги стосовно подання інформації про фінансову звітність згідно з МСФЗ, які вимагають правдивого розкриття і подання інформації про фінансову звітність у відповідності з принципами безперервності, послідовності, суттєвості, порівнянності інформації, структури та змісту фінансової звітності.

Ми висловлюємо безумовно-позитивну думку про відповідність дійсного фінансового стану підприємства складеній ним фінансовій звітності. Підтверджуємо, що річна фінансова звітність станом на кінець дня 31 грудня 20__ року складена відповідно до вимог законодавства України, Міжнародних стандартів фінансової звітності та достовірно у всіх суттєвих аспектах відображає дійсний фінансовий стан підприємства за станом на кінець дня 31 грудня 20__ року.

Крім того, на нашу думку:

а) рівень відповідності обсягів активів і зобов'язань підприємства за строками погашення є в цілому задовільним;

б) бухгалтерський облік, процедури внутрішнього аудиту та заходи системи внутрішнього контролю в цілому є адекватними.

Не змінюючи нашої думки, ми звертаємо увагу на те, що показники фінансової звітності, які відображають фінансовий стан підприємства, можуть змінитися під впливом сучасних тенденцій в світовій та вітчизняній економіках.

Ситуація 2. У процесі здійснення аудиторських процедур аудитор не спостерігав за проведенням інвентаризації виробничих запасів на підприємстві. У зв'язку з цим аудитором в ході інвентаризації не здійснювалась перевірка запасів для підтвердження їх наявності та оцінки їх стану, а також виконання контрольної перевірки; не проводився нагляд за дотриманням інструкцій управлінського персоналу та виконання процедур для запису і контролю результатів інвентаризації. Вивчення інвентаризаційних описів, проведення тестування надійності її фактичних результатів дозволили отримати відповідні аудиторські докази щодо надійності процедур інвентаризації, які застосовуються управлінським персоналом. Враховуючи те, що під час аудиту було встановлено факти, які мають обмежений вплив на оцінку виробничих запасів та результатів господарської діяльності в цілому, можна зробити висновок, що облікова політика підприємства за всіма суттєвими аспектами відповідає вимогам діючого в Україні Національного Положення (Стандарту) бухгалтерського обліку, МСФЗ. Фінансова звітність підприємства станом на 31 грудня 20__ року складена на підставі правильних даних бухгалтерського обліку та з урахуванням висловлених обмежень, повно і достовірно по всіх суттєвих аспектах відображає фінансовий стан підприємства за наслідками

здійснених господарських операцій.

Ситуація 3. За результатами проведення аудиту встановлено, що за звітний період підприємством допущено суттєві порушення і перекручення у звітності в частині відображення вартості основних засобів та нематеріальних активів, поточної дебіторської заборгованості та формування резерву сумнівних боргів.

Зважаючи на зазначені обставини, на нашу думку, фінансова звітність не надає достовірної й об'єктивної інформації (не подана у всіх суттєвих аспектах) про фінансовий стан підприємства на 31 грудня 20__ року, результати його господарської діяльності і рух грошових коштів за рік, який закінчився на зазначену дату, відповідно до Національного Положення (стандарту) бухгалтерського обліку в Україні.

Суттєва невизначеність діяльності суб'єкта господарювання може поставити під значний сумнів його здатність безперервно продовжувати діяльність.

Ситуація 4.

У процесі здійснення аудиторських процедур та інвентаризації аудитор не мав змоги спостерігати за порядком здійснення інвентаризації на підприємстві і підтвердити реальність існування дебіторської заборгованості через обмеження Замовником обсягу перевірки. Відповідні статті активів мають суттєвий вплив на оцінку фінансового стану підприємства й результатів його діяльності, при цьому ми не могли отримати достатнього обсягу інших надійних аудиторських доказів. В ході аудиторської перевірки була надана відмова у наданні пояснень управлінським персоналом, який також заважав аудитору отримати достатні та прийнятні аудиторські докази, щоб оцінити, чи були дотримані вимоги, що може бути суттєвим для фінансової звітності.

Завдання 9.3.

Матриця модифікації аудиторської думки (Кейс-модельовання)

Контекст: Аудиторська фірма завершує перевірки на чотирьох різних підприємствах. У кожному випадку виявлено специфічні обставини, які керівник перевірки має оцінити на предмет суттєвості (materiality) та поширеності (pervasiveness) на фінансову звітність, щоб обрати правильний тип думки.

Підприємство 1: Клієнт не нарахував резерв сумнівних боргів по одному великому дебітору, який збанкрутував. Помилка є суттєвою, але вона стосується лише одного рядка балансу і не викривляє загальне розуміння інших показників звітності.

Підприємство 2: Керівництво заводу відмовилося надати аудиторам доступ до складів, де зберігається 70% усіх активів компанії (готової продукції та сировини). Жодних альтернативних процедур провести не вдалося. Обмеження є суттєвим і всеохоплюючим.

Підприємство 3: Облік ведеться вкрай хаотично: незавершене будівництво завищене, кредити не відображені в пасивах, а доходи визнавалися без первинних документів. Викривлення є суттєвими, масштабними і повністю викривляють фінансовий стан підприємства.

Підприємство 4: Аудитори провели всі перевірки, виявили дрібні незначні відхилення, які клієнт одразу виправив у звітності. Жодних обмежень чи суттєвих помилок немає.

Ваше завдання:

Керуючись вимогами МСА 705, визначте для кожного підприємства:

Чи є проблема Викривленням (помилкою клієнта) чи Обмеженням обсягу аудиту (не дали перевірити)?

Який тип аудиторського звіту (думки) зобов'язаний випустити аудитор?

Варіанти: Немодифікована думка / Думка із застереженням / Негативна думка / Відмова від висловлення думки.

Завдання 9.4.

Аналіз подій після дати балансу (Ситуаційний практикум)

Контекст: Ви проводите аудит ПАТ «Гламур-Рітейл» за звітний 2025 рік.

Дата балансу (кінець звітного періоду): 31 грудня 2025 року.

Планова дата підписання аудиторського звіту: 15 березня 2026 року.

У проміжку між цими датами (у лютому 2026 року) відбулися дві великі події:

Подія А: 10 лютого 2026 року суд виніс фінальне рішення, за яким ПАТ «Гламур-Рітейл» програто давній судовий спір (що тягнувся з літа 2025 року) і тепер зобов'язане виплатити штраф у розмірі 2 млн грн. У звітності за 2025 рік цей штраф не був відображений.

Подія Б: 25 лютого 2026 року внаслідок пожежі повністю згорів один із регіональних розподільчих складів компанії разом із товаром на суму 5 млн грн. На дату балансу (31.12.2025) склад був повністю цілим.

Ваше завдання:

Спируючись на вимоги МСА 560 (спільно з МСБО (IAS) 10):

Класифікуйте кожну подію: яка з них є подією, що коригує звітність (надає додаткові докази щодо умов, які існували на дату балансу), а яка — подією, що не коригує звітність (вказує на умови, що виникли після дати балансу)?

Які вимоги аудитор має висунути керівництву клієнта щодо кожної події? (Що потрібно просто розкрити в примітках текстово, а по чому — змінити цифри в самому балансі за 2025 рік?).

Що робитиме аудитор, якщо керівництво компанії відмовиться робити будь-які коригування або розкриття щодо цих подій у фінансовій звітності? Як це вплине на фінальний аудиторський звіт?

Завдання 9.5

Розв'язати тести

1. За наявності несуттєвої незгоди аудитор надає звіт, в якому міститься...

- A) Умовно-позитивна думка
- B) негативна думка
- C) відмова від висловлення думки
- D) безумовно-позитивна думка
- E) немає правильної відповіді

2. Який розділ аудиторського звіту містить відомості про те, що аудит проведений незалежним аудитором?

- A) вступна частина
- B) заголовок
- C) масштаб перевірки
- D) адреса аудитора
- E) підпис аудитора

3. Хто має право підписувати аудиторський звіт?

- A) аудитор, який проводив аудит
- B) директор аудиторської фірми та аудитор, який проводив аудит
- C) асистент аудитора
- D) немає правильної відповіді
- E) замовник аудиту

4. Безумовно-позитивний звіт надається аудиторською фірмою у разі:

A) коли під час проведення аудиту були створені оптимальні умови для проведення аудиту

B) якщо надана вся необхідна і достатня інформація для досягнення мети аудиту

C) якщо аудитор дійшов висновку, що фінансові звіти справедливо й достовірно відображають інформацію відповідно до визначеної концептуальної основи фінансової звітності

D) надання основної і додаткової інформації управлінським персоналом

E) немає правильної відповіді

5. Наявність фундаментальної невпевненості є підставою для

A) проведення інвентаризації

B) відмови від висловлення аудиторської думки

C) розширення сфери аудиторської перевірки

D) вивчення подій, що відбулись після дати балансу

E) проведення додаткових процедур

ТЕМА 10. ВИДИ ПОСЛУГ АУДИТУ

Питання для розгляду

10.1. Огляд історичної бухгалтерської інформації

10.2. Завдання з надання впевненості, що не є аудитом чи оглядом історичної фінансової інформації

10.3. Супутні послуги аудиту

Мета: Формування у здобувачів вищої освіти чіткого розуміння архітектури професійних послуг суб'єктів аудиторської діяльності; засвоєння сутності, критеріїв та нормативного регулювання оглядів, завдань з надання впевненості та супутніх послуг, а також набуття практичних навичок їх диференціації та вибору оптимального виду завдання під специфічні потреби клієнта.

Нормативно-правове забезпечення та література:

1. МСА 2400 «Завдання з огляду історичної фінансової звітності»
2. МСА 3000 «Завдання з надання впевненості, що не є аудитом чи оглядом історичної фінансової інформації»
3. МСА 4400 «Завдання з виконання узгоджених процедур стосовно фінансової інформації»

Завдання 10.1

Під час проведення аудиторської перевірки акціонерного товариства аудитори встановили, що річна інвентаризація перед складанням фінансової звітності за поточний рік не проводилася, а проведені протягом звітного року інвентаризації товарно-матеріальних цінностей та грошових коштів оформлені неякісно і з порушеннями чинних вимог. Аудитори запропонували організувати інвентаризацію під час аудиторської перевірки. Чи має право це робити аудиторська фірма і якими МСА вона має керуватись.

Завдання 10.2

Аудитором в ході перевірки розрахунків з оплати праці проведена перевірка платіжних відомостей по заробітній платі для ідентифікації повторюваних адрес, ідентифікаційних податкових кодів отримувачів, ідентифікаційних номерів працівників, банківських рахунків. До яких видів послуг належить дана послуга.

Завдання 10.3.

Консалтингове бюро: Диференціація неаудиторських послуг (Кейс-метод)

Контекст: На засіданні ради директорів аудиторської фірми «Експерт-Плюс» менеджер з розвитку представив чотири нові комерційні запити від клієнтів. Ваша задача, як провідного методолога фірми, — правильно кваліфікувати ці запити, щоб підготувати відповідні контракти згідно з Міжнародними стандартами.

Запит 1: Мережа супермаркетів планує залучити великі інвестиції та просить аудиторів перевірити їхній **прогнозний бізнес-план на 3 роки наперед** (бюджет доходів, витрат та рух грошових коштів), щоб підтвердити обґрунтованість закладених припущень.

Запит 2: Іноземний засновник хоче отримати швидкий звіт про проміжну звітність української дочірньої компанії за перше півріччя. Повноцінний аудит не потрібен — достатньо лише надіслати запити керівництву та провести аналітичні процедури (аналіз динаміки витрат), щоб пересвідчитися, що нічого підозрілого не виявлено.

Запит 3: Компанія-імпортер автомобілів просить аудиторську фірму допомогти їм «з нуля» зібрати та згрупувати всі первинні документи за рік у офіційні форми фінансової звітності (баланс, звіт про фінансові результати), оскільки їхній головний бухгалтер звільнився. Надавати висновок про правильність цих цифр аудиторів не просять.

Запит 4: Власник логістичного центру купує складську будівлю і просить аудитора особисто поїхати на об'єкт, провести вибіркового перерахунок залишків будматеріалів на майданчику та надати сухий фактичний звіт (фактичні результати перевірки) без будь-яких суб'єктивних оцінок та висновків.

Ваше завдання:

Спираючись на питання 10.1, 10.2 та 10.3, проаналізуйте запити та заповніть аналітичну матрицю послуг:

№ запити	Конкретна назва послуги (Огляд / Прогнозна інформація / Погоджені процедури / Компіляція)	Яка група міжнародних стандартів регулює це завдання (МСОЗ, МСНВ чи МССП)	Який тип висновку отримує клієнт (Звіт про фактичні результати / Звіт про компіляцію / Висновок з обмеженою впевненістю / Висновок з обґрунтованою впевненістю)
Запит			

1			
Запит 2			
Запит 3			
Запит 4			

Завдання 10.4.

Професійне моделювання: Складання формулювання висновку (Практикум)

Контекст: Головна відмінність між різними видами послуг — це форма висловлення думки у фінальному документі. Студентам часто важко зрозуміти різницю між *обґрунтованою (позитивною), обмеженою (негативною)* впевненістю та *відсутністю впевненості*.

Ваше завдання:

Уявіть себе аудитором, який завершив роботу за трьома різними завданнями для одного й того самого клієнта ПАТ «Оріон». Напишіть підсумкові текстові формулювання для підрозділу «Висновок» у звітах, використовуючи професійну термінологію МСА:

1. Ситуація А (Класичний аудит): Ви перевірили звітність і повністю впевнені в її достовірності. Напишіть формулювання позитивної (обґрунтованої) думки (Підказка: *«На нашу думку, фінансова звітність відображає достовірно в усіх суттєвих аспектах...»*).

2. Ситуація Б (Огляд звітності — питання 10.1): Ви провели лише опитування та аналіз. Суттєвих помилок не виявлено, але глибокої перевірки не було. Сформулюйте висновок у формі негативного ефекту (обмеженої впевненості) (Підказка: *«На основі проведеного нами огляду, до нашої уваги не надійшло нічого, що дало б нам підстави вважати, що фінансова звітність не відображає достовірно...»*).

3. Ситуація В (Супутні послуги — погоджені процедури — питання 10.3): Ви просто перерахували акти звірки з дебіторами. Сформулюйте абзац, який пояснює користувачам, чому тут немає жодної впевненості та хто несе відповідальність за оцінку результатів (Підказка: *«Оскільки зазначені процедури не є аудитом або оглядом... ми не висловлюємо жодної впевненості. Користувачі звіту мають самі оцінити...»*).

Завдання 10.5

Розв'язати тести

1. Яке з наведених завдань передбачає проведення перевірки декларації з податку на прибуток

- a) Завдання з надання впевненості, що є оглядом історичної бухгалтерської інформації
- b) Завдання з надання впевненості, що не є аудитом чи оглядом історичної фінансової інформації
- c) Супутні послуги аудиту
- d) Аудит
- e) Немає правильної відповіді
2. До історичної фінансової інформації належать:
- a) Баланс
- b) Податкова звітність
- c) Звіт про власний капітал
- d) Бюджет продажів
- e) Стратегія підприємства
3. завдання, в якому метою практикуючого фахівця є отримання достатніх і прийнятних доказів для того, щоб надати висновок, призначений для того, щоб підвищити ступінь довіри користувачів щодо інформації про предмет перевірки (тобто результату вимірювання або оцінки предмета перевірки на відповідність критеріям) це
- a) завдання з надання впевненості
- b) огляд
- c) аудит
- d) супутня послуга аудиту
- e) аудиторська процедура
4. Головна відмінність огляду від аудиту полягає в тому, що
- a) під час огляду зменшується обсяг проведення процедур перевірки і, як наслідок, обсяг отриманих доказів.
- b) результатом проведення огляду є надання обмеженої впевненості
- c) результатом проведення огляду є надання обгрунтованої впевненості
- d) під час огляду збільшується обсяг проведення процедур перевірки і, як наслідок, обсяг отриманих доказів.
- e) Між ними немає відмінностей
5. Завдання з огляду історичної фінансової звітності – це
- a) завдання з отримання обгрунтованої впевненості
- b) завдання з надання обмеженої впевненості
- c) супутня послуга аудиту
- d) аудит

е) немає правильної відповіді

ТЕМА 11. АУДИТ ОКРЕМИХ ОБ'ЄКТІВ І ОПЕРАЦІЙ

Питання до розгляду:

11.1. Виявлені помилки і шахрайство під час аудиту

11.2. Перевірка прогнозної фінансової інформації

11.3. Перевірка звітів з парникових газів

11.4. Використання роботи експертів в аудиті

Мета: Формування у здобувачів вищої освіти системних знань та практичних навичок щодо проведення аудиторських процедур у специфічних сферах діяльності, оцінки прогнозних даних та верифікації нефінансової звітності (зокрема екологічної), а також регламентації умов залучення сторонніх експертів до аудиторського процесу.

Нормативно-правове забезпечення та література:

1. МСА 240 «Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства, при аудиті фінансової звітності»
2. Стандарт для спеціалізованих сфер 3400 «Перевірка прогнозної фінансової інформації»
3. МСА 620 «використання роботи експерта аудитора»
4. Міжнародний стандарт завдань з надання впевненості 3410 «Завдання з надання впевненості щодо звітів з парникових газів»

Завдання 11.1

Охарактеризувати методичний інструментарій та інформаційне забезпечення для виявлення таких фактів шахрайства:

- підробка підписів при одержанні грошей особами, яким видано заробітну плату;

- включення у відомість на видачу заробітної плати за минулий місяць прізвища працівника, що був прийнятий на роботу 29 числа поточного місяця;

- списання природного убутку товарно-матеріальних цінностей, що такому убутку не підлягають;

- нарахування амортизаційних відрахувань для цілей податкового обліку на об'єкт основних засобів в оперативній оренді;

- неповне оприбуткування в касі готівки з поточного рахунка, що надійшла на господарські потреби;

- завищене відображення в обліку обсягів виконаних робіт;

- неправомірне відшкодування підзвітній особі понаднормових витрат під час перебування у відрядженні.

Завдання 11.2

Необхідно:

1. Розглянути ситуації, з'ясувати чи мали місце порушення;
2. Вказати, які нормативні документи було порушено (у випадку виявлення);
3. Кваліфікувати виявлене порушення як помилку чи шахрайство;
4. Виявити вплив помилки (факту шахрайства) на фінансову звітність замовника;
5. Описати подальші дії аудитора.

Вихідні дані.

Ситуація 1. 21 лютого 20 р. (поточного року) було здійснено перерахування з поточного рахунка 10000 грн. заборгованості перед ТОВ „Лан” за цукор. У журналі-ордері 6 відповідне дебетове сальдо обліковано. Зустрічною перевіркою аудитор встановив, що ТОВ „Лан” визнано банкрутом у судовому порядку та ліквідовано 19 вересня 20 р. (попереднього року).

Ситуація 2. Вартість нестачі об'єкта основних засобів (комп'ютер), за якою не було проведено виявлення винних, списано на зменшення суми додаткового капіталу.

Ситуація 3. Станом на 6 вересня поточного року за експедитором Лозовим О.М. обліковано сальдо за дебетом рахунка 372 „Розрахунки з підзвітними особами” у сумі 250 грн. 8 вересня експедитор відбув у відрадження до м. Львова та отримав аванс у розмірі 500 грн.

Ситуація 4. Касир підприємства одержала за чеком у банку 25 вересня поточного року на виплату заробітної плати 12000 грн, а 29 вересня прибутковим касовим ордером було оприбутковано 11680 грн.

Ситуація 5. У видатковій накладній № 12 за 4 вересня на видачу товару осподарсько виявлено виправлення 1170 на 1470 грн. В товарному звіті за період 1-Ю вересня згадане виправлення також наявне.

Завдання 11.3

Екологічний та прогностичний аудит: робота з нетиповими об'єктами (Кейс-метод)

Контекст: Аудиторська компанія уклала дві угоди на виконання спеціальних завдань з надання впевненості:

1. Проект «Еко-Логіка»: Завод важкої промисловості подає звітність до Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів і просить аудитора підтвердити правильність розрахунку обсягу викидів парникових газів (еквіваленту \$CO_2\$) за минулий рік.

2. Проект «Стартап-2026»: Технологічна компанія розробила план розширення бізнесу та залучає інвестиційний кредит. Їм потрібен висновок

аудитора щодо гіпотетичних припущень та прогнозного балансу на наступні 2 роки.

Ваше завдання:

Спираючись на питання 11.2 та 11.3, дайте відповіді на аналітичні запитання:

- Які специфічні ризики (порівняно зі звичайним аудитом фінансових документів) виникають під час перевірки звітів з парникових газів? (Вкажіть 2-3 фактори, наприклад: складність хімічних розрахунків, точність вимірювальних приладів).

- Який тип висновку (позитивний/обґрунтований чи обмежений/негативний) найчастіше надається за результатами перевірки прогнозової фінансової інформації? Поясніть, чому аудитор не може дати 100% гарантію, що прогнозні показники будуть досягнуті компанією в майбутньому.

Завдання 11.4.

Кейс «Залучення експерта аудитора та оцінка його незалежності»

Контекст: Ви очолюєте аудит великої ювелірної фабрики «Золотий Вік». Стаття балансу «Запаси дорогоцінних каменів та металів» становить 40% усіх активів компанії. Оскільки аудитор є фахівцем з фінансів, а не геммологом чи ювеліром, для підтвердження реальної вартості та автентичності діамантів у сховищі фірма вирішила залучити стороннього експерта-оцінювача.

Під час етапу планування виявилися такі факти про потенційного експерта (пана Ковальчука):

- Він має державну ліцензію оцінювача та 15 років досвіду роботи на ринку дорогоцінних каменів.
- Його рідний брат працює заступником директора з виробництва на цій самій ювелірній фабриці, яку ви перевіряєте.

Ваше завдання:

Керуючись питанням 11.4 та вимогами стандарту МСА 620 «Використання роботи експерта аудитора»:

1. Оцініть пана Ковальчука за двома обов'язковими критеріями МСА 620: а) професійна компетентність та спроможність; б) об'єктивність та незалежність. Чи можете ви затвердити його кандидатуру для цього проєкту? Обґрунтуйте рішення.

2. Якщо кандидатуру відхилено або якщо залучено іншого (незалежного) експерта, складіть для нього короткий опис технічного завдання (ТЗ). Які саме процедури експерт має виконати на складі (наприклад: експертиза справжності, зважування, ринкова оцінка)?

3. Хто несе кінцеву відповідальність за аудиторський висновок, якщо залучений експерт помилився у своїй оцінці — сам експерт чи керівник аудиторської перевірки?

Завдання 11.5

Розв'язати тести

1. Використання роботи експерта аудитора регулюється
 - A) Міжнародним стандартом аудиту
 - B) Стандартом для спеціалізованих сфер
 - C) Міжнародним стандартом завдань з надання впевненості
 - D) Міжнародним стандартом контролю якості
 - E) Кодексом професійної етики

2. Використання експерта в роботі аудитора
 - A) не зменшує відповідальності аудитора за думку, висловлену в аудиторському звіті
 - B) зумовлює перенесення відповідальності на експерта
 - C) не передбачено МСА
 - D) зменшує відповідальності аудитора за думку, висловлену в аудиторському звіті
 - E) немає правильної відповіді

3. Згідно МСА, ненавмисне викривлення інформації у фінансових звітах, включаючи пропускання загальної суми - це
 - A) помилка
 - B) шахрайство
 - C) перекручення
 - D) фальсифікація
 - E) маніпуляція

4. Згідно МСА, навмисні дії однієї або кількох осіб з управлінського та найвищого управлінською персоналу, працівників або третіх сторін, які використовують обман, щоб отримати незаконні переваги - це
 - A) помилка
 - B) шахрайство
 - C) перекручення
 - D) фальсифікація
 - E) маніпуляція

5. Зі збільшенням тривалості періоду, охопленого прогнозною фінансовою інформацією, спроможність робити правдиві оцінки

- A) зростає
- B) зменшується
- C) не змінюється
- D) залежить від аудитора
- E) немає правильної відповіді

ТЕМА 12. ЗАГАЛЬНА МЕТОДИКА АУДИТУ ЗВІТНОСТІ

Питання до розгляду

12.1. Особливості проведення аудиту для підприємств різних видів діяльності

12.2. Загальна методика аудиту фінансової звітності

12.3. Методика аудиту звіту про управління та звітності про сталий розвиток

Мета: Систематизація та інтеграція теоретичних знань студентів щодо наскрізного процесу перевірки фінансових звітів; формування практичних навичок адаптації загальної методики аудиту до специфіки підприємств різних галузей (ритейл, ІТ, агро, виробництво), а також опанування алгоритмів верифікації інтегрованих звітів компаній — Звіту про управління та Звітності про сталий розвиток (ESG).

Нормативно-правове забезпечення та література:

1. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>
2. Про затвердження Положення про порядок подання банком до Національного банку України аудиторського звіту за результатами щорічної перевірки фінансової звітності» від 02.08.2018 № 90. Звіт незалежного аудитора про аудит банків подається в НБУ
4. Рішення НКЦПФР від 22.07.2021 № 555 "Про затвердження Вимог до інформації, що стосується аудиту або огляду фінансової звітності учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків, нагляд за якими здійснює НКЦПФР".
5. international standard on sustainability assurance 5000, general requirements for sustainability assurance engagements. <https://www.iaasb.org/publications/international-standard-sustainability-assurance-5000-general-requirements-sustainability-assurance>

Завдання 12.1

Необхідно скласти звіт аудитора про достовірність залишку основних засобів у звіті про фінансовий стан станом на 31.12.XXр. Оцінити вплив виявлених відхилень на фінансовий стан підприємства. Вихідні дані в табл 12.2

Фрагмент звіту про фінансовий стан

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
I. Необоротні активи			
Основні засоби			
залишкова вартість	030	133000	188000
первісна вартість	031	165000	229000
знос	032	32000	41000

Протягом року здійснено такі, операції:

- 1) Нарахована амортизація основних засобів у сумі 9000 грн.
- 2) Безоплатно отримано меблі первісна вартість яких 17000 грн., накопичений знос - 8000 грн.
- 3) Здійснено поточний ремонт обладнання, на що списано матеріали - 800 грн., нараховано за нарядом робітникам - 1100 грн. Витрати на ремонт віднесено на збільшення балансової вартості обладнання.
- 4) Одержано на умовах оперативної оренди мотоцикл: первісна вартість - 35000 грн., накопичений знос - 2000 грн. Об'єкт обліковано у складі основних засобів підприємства.

Завдання 12.2

Галузевий конструктор: адаптація методики під специфіку бізнесу (Кейс-метод)

Контекст: Аудиторська фірма виграла тендери на аудит трьох абсолютно різних компаній. Керівник практики поставив перед робочими групами завдання: ще на етапі планування визначити ключові (найбільш ризикові) статті звітності, які залежать від специфіки діяльності клієнта.

- Клієнт 1. Агрохолдинг «Земля Волині»: Займається вирощуванням зернових культур та тваринництвом.
- Клієнт 2. ІТ-компанія «Дев-Технолоджі»: Розробляє індивідуальне програмне забезпечення для іноземних замовників, має статус резидента Дія.Сіті.
- Клієнт 3. Мережа супермаркетів «Фуд-Експрес»: Роздрібна торгівля з великою кількістю дрібних готівкових та безготівкових операцій щодня.

Ваше завдання:

Спираючись на питання 12.1 та 12.2, заповніть аналітичну матрицю галузевих ризиків. Визначте, які об'єкти вимагатимуть особливої методики перевірки:

Клієнт	Яка стаття Балансу чи Звіту про	Яку специфічну процедуру
--------	---------------------------------	--------------------------

	фір. результати є найбільш критичною/ризиковою для цієї галузі?	має виконати аудитор? (Наприклад: експертна оцінка, контрольна інвентаризація, ІТ-аудит лог-файлів)
1. Агрохолдинг		
2. ІТ-компанія		
3. Мережа супермаркетів		

Завдання 12.3

Верифікація Звіту про управління та нефінансових показників (Практикум)

Контекст: Велике промислове підприємство підготувало пакет річної звітності. Окрім класичного Балансу та Звіту про фінансові результати, вони склали Звіт про управління (згідно з вимогами Закону України «Про бухоблік...») та окремих Звіт про сталий розвиток (ESG).

Ви, як старший аудитор, виконуєте процедури перевірки цієї нефінансової інформації (питання 12.3). Під час аналізу документів ви виявили дві суперечності:

1. У Звіті про фінансові результати відображено значні збитки та падіння обсягів продажів на 25%. Водночас у текстовому розділі Звіту про управління менеджмент описує рік як *«надзвичайно успішний, із стрімким розширенням долі ринку та фінансовою стабільністю»*.

2. У Звіті про сталий розвиток (розділ «Екологія») компанія зазначає, що модернізувала очисні споруди і повністю ліквідувала викиди шкідливих речовин у місцеву водойму. Проте у юриста компанії ви знайшли документи про відкрите судове провадження та виставлений екологічною інспекцією штраф за забруднення річки у листопаді звітного року.

Ваше завдання:

Керуючись питанням 12.3 та вимогами МСА 720 «Відповідальність аудитора щодо іншої інформації»:

1. Які дії зобов'язаний вчинити аудитор, виявивши такі суттєві неузгодженості між фінансовою звітністю та іншою (нефінансовою) інформацією?

2. Опишіть, як ці виявлені факти вплинуть на фінальний аудиторський звіт. Чи має право аудитор випустити звичайний немодифікований висновок, якщо самі фінансові цифри в Балансі порашовані правильно, але текстовий Звіт про управління містить відверту неправду? Обґрунтуйте відповідь.

Завдання 12.4

Розв'язати тести

1. Обов'язково проводять аудит фінансової звітності у наступних випадках

- a) При отриманні ліцензії на здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів
- b) Підтвердження достовірності і повноти річної фінансової звітності засновників банків
- c) Перевірка фінансового стану підприємств
- d) Підтвердження достовірності і повноти річної фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес
- e) Підтвердження достовірності і повноти річної фінансової звітності банків

2. Хто встановлює додаткові вимоги до звіту незалежного аудитора у випадках обов'язкового аудиту фінансової звітності

- a) Національний банк України
- b) Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку
- c) Державна податкова служба
- d) Державна служба статистики
- e) Міністерство фінансів України

3. Вимоги до структури і порядку складання аудиторського висновку передбачено:

- a) Міжнародними стандартами аудиту
- b) Податковим кодексом України
- c) П(С)БО
- d) МСФЗ
- e) GAAP

4. НКЦПФР затверджено вимоги до аудиту фінансової звітності

a) при отриманні ліцензії на здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів

b) при розкритті інформації про результати діяльності інститутів спільного інвестування (пайових та корпоративних інвестиційних фондів) та компанії з управління активами

c) у складі документів для реєстрації випуску, випуску та проспекту емісії окремих видів цінних паперів, звіту про результати розміщення акцій (крім цінних паперів інститутів спільного інвестування)

- d) банків України
- e) Національного банку України

5. Всі питання щодо аудиту фінансової звітності банків регулює
- Комітет з питань аудиту банків, який діє при НБУ.
 - АПУ
 - Міжнародна федерація бухгалтерів
 - Державна податкова служба
 - Міністерство фінансів України

ТЕАМ 13. ВНУТРІШНІЙ АУДИТ

Питання до розгляду:

- Сутність внутрішнього аудиту
- Об'єкти і суб'єкти внутрішнього аудиту
- Методичні прийоми внутрішнього аудиту
- Реалізація матеріалів внутрішнього аудиту

Мета: Формування у здобувачів вищої освіти системних знань про сутність, завдання та стандарти внутрішнього аудиту в сучасній корпоративній архітектурі; набуття практичних навичок ідентифікації об'єктів та суб'єктів внутрішнього контролю, вибору методичних прийомів для оптимізації бізнес-процесів, а також розробки рекомендацій на основі реалізованих матеріалів перевірок.

Нормативно-правове забезпечення та література:

- МСА 315 «Розуміння суб'єкту господарювання та його середовища та оцінка ризиків суттєвих викривлень»
- Кашперська А. І., Наумова Т. А., Наумова Т. А. Аудит: навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей. Видання доповнене та перероблене; за ред. Т. А. Наумова, А. І. Кашперська. Харків: ДБТУ, 2023. 259 с. [URI https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/42690](https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/42690)

Завдання 13.1

Охарактеризувати основні відмінності між внутрішнім і зовнішнім аудитом за наведеними ознаками (табл. 8.1).

Таблиця 8.1

Основні відмінності між внутрішнім і зовнішнім аудитом

№ пп	Ознака	Внутрішній аудит	Зовнішній аудит
1.	Суб'єкт		
2.	Основне завдання		
3.	Мета і об'єкти		
4.	Спрямованість		

5.	Періодичність здійснення		
6.	Залежність		

Завдання 13.2

Проектування служби внутрішнього аудиту та визначення її об'єктів (Кейс)

Наглядова рада великої торгово-виробничої компанії «Альянс» ухвалила рішення створити Службу внутрішнього аудиту (СВА). До цього моменту контроль на підприємстві здійснював лише відділ безпеки (шукав крадіжки) та головний бухгалтер (перевіряв податки). Тепер перед новоствореною СВА поставлено завдання охопити перевірками ключові операційні ризики.

Ваше завдання: Спираючись на питання 13.1 та 13.2, виконайте такі дії:

1. Оцінка статусу (Суб'єкти): Кому безпосередньо в організаційній структурі повинна підпорядковуватися Служба внутрішнього аудиту, щоб залишатися незалежною від впливу директорів департаментів — Генеральному директору чи Наглядовій раді (Комітету з аудиту)? Обґрунтуйте відповідь.

2. Матриця об'єктів: Нижче наведено три бізнес-процеси компанії. Визначте, які конкретно об'єкти (елементи контролю, ризики або документи) внутрішній аудитор буде перевіряти в кожному з них:

- *Процес А: Закупівля сировини для виробництва.*
- *Процес Б: Маркетингова кампанія в соціальних мережах.*
- *Процес В: Виплата заробітної плати та премій топменеджменту.*

Завдання 13.3

Застосування методичних прийомів та реалізація аудиторського звіту (Практикум)

Контекст: Ви — внутрішній аудитор у мережі будівельних супермаркетів. Під час планової перевірки процесу «Управління запасами та логістикою» ви використали метод тестування засобів контролю (тест наочності та аналіз лог-файлів системи) і виявили такий факт:

Менеджери з закупівель мають технічну можливість самостійно змінювати мінімальні ліміти залишків товарів у програмі без погодження з комерційним директором. Через це склад завалений неліквідним товаром, на який витрачено 3 млн грн обігових коштів, тоді як ходові позиції часто відсутні у продажу.

Ваше завдання: Керуючись питаннями 13.3 та 13.4, підготуйте фрагмент фінального звіту (меморандуму) внутрішнього аудиту для керівництва компанії. Заповніть чотири обов'язкові блоки за міжнародним стандартом:

1. Критерій (Як має бути): Опишіть ідеальне правило або регламент для цього процесу.

2. Невідповідність / Факт (Що виявив аудитор): Задокументуйте знайдене порушення на основі контексту завдання.

3. Наслідок / Ризик (До чого це призводить): Вкажіть фінансові чи операційні втрати компанії через цей недолік.

4. Рекомендація аудитора (Що зробити керівництву): Запропонуйте конкретний управлінський захід (наприклад, технічне обмеження прав доступу в ІТ-системі, зміна регламенту погоджень тощо), щоб повністю усунути цей ризик у майбутньому.

Завдання 13.4

Розв'язати тести

1. Який МСА розглядає внутрішній контроль як процес, який визначається і на який впливають особи, наділені повноваженнями управління і несуть відповідальність щодо досягнення цілей суб'єкта господарювання, достовірності фінансової звітності, ефективності діяльності та дотримання застосованих законів та нормативних актів

a) МСА 315 «Розуміння суб'єкту господарювання та його середовища та оцінка ризиків суттєвих викривлень»

b) МСА 520 «АНАЛІТИЧНІ ПРОЦЕДУРИ»

c) МСА 315 «Ідентифікація та оцінювання ризиків суттєвого викривлення через розуміння суб'єкту господарювання і його середовища»

d) МСА 330 «Дії аудиторів у відповідь на оцінені ризики»

e) Немає правильної відповіді

2. процес, який забезпечує відповідність функціонування конкретного об'єкта прийнятим управлінським рішенням і спрямований на успішне досягнення поставленої мети – це

a) внутрішній контроль

b) аудит

c) звітування

d) аналітична процедура

e) тестування

3. Способи організації внутрішнього аудиту

a) окрема особа - внутрішній аудитор;

- b) підрозділ внутрішнього аудиту
- c) працівник підприємства, до посадових обов'язків якого включено проведення внутрішнього аудиту (суміщення посад)
- d) найнятий внутрішній аудитор
- e) немає правильно відповіді.

4 удосконалення організації й управління виробництвом, виявлення і мобілізація резервів його зростання, експертна оцінка дотримання економічної політики підприємства, включаючи облікову, оцінка функціонування внутрішньогосподарського контролю, який здійснюється всіма його структурними підрозділами – це

- a) Мета внутрішнього аудиту
- b) Мета аудит
- c) Мета фінансової звітності
- d) Мета проведення аналізу
- e) Місія підприємства

5. Перевагою внутрішнього аудиту, на відміну від зовнішнього, є

- a) він системний
- b) складається з попереднього, поточного та наступного,
- c) є безперервним, суцільним,
- d) має значну вартість
- e) передбачає штрафні санкції для підприємства

ТЕМА 14. ВИКОРИСТАННЯ АНАЛІТИЧНИХ ПРОЦЕДУР В АУДИТІ

Питання до розгляду

14.1. Нормативно-правове регулювання проведення аналізу в ході аудиту

14.2. Етапи фінансового аналізу в ході аудиту фінансової звітності

14.3. Показники аналізу, що використовуються в ході аудиту

Мета: Формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та прикладних навичок щодо застосування аналітичних процедур на всіх етапах аудиторської перевірки; опанування нормативно-правового регулювання та етапів фінансового аналізу, а також аналітичний розрахунок ключових показників для оцінки безперервності діяльності підприємства та виявлення зон підвищеного ризику помилок чи шахрайства

Нормативно-правове забезпечення та література:

1. МСА 520 «Аналітичні процедури»
2. МСА 315 (переглянутий) «Ідентифікація та оцінювання ризиків суттєвого викривлення через розуміння суб'єкта господарювання і його середовища»
3. МСА 330 «Дії аудитора у відповідь на оцінені ризики»

Завдання 14.1

Використовуючи фінансову звітність будь-якого підприємства, розміщену на ресурсі SMIDA, провести фінансовий аналіз і зробити висновок (таблиця 12.1).

Таблиця 14.1

Показники фінансового аналізу

Означення	Формула для розрахунку	Оптимальне значення показника
1	2	3
Коефіцієнт рентабельності операцій	$R_{op} = \Pi_{op} / (B_{op} + B_{op}^d) / 2$, % - чистий прибуток, B_{op} - вартість балансу на початок періоду, B_{op}^d - вартість балансу на кінець періоду	> 0 Збільшення
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	$R_{kap} = \Pi_{op} / (B_{op} + B_{op}^d) / 2$, % - чистий прибуток, B_{op} - сума власного капіталу на початок періоду, B_{op}^d - сума власного капіталу на кінець періоду	> 0 Збільшення (> 0,13-0,24)
Коефіцієнт рентабельності сукупного капіталу	$R_{sk} = \Pi_{op} / (B_{op} + B_{op}^d) / 2$, % - фінансовий результат від операційної діяльності до податкування, B_{op} - вартість балансу на початок періоду, B_{op}^d - вартість балансу на кінець періоду	> 0 Збільшення (> 0,12-0,18)
Коефіцієнт рентабельності діяльності	$R_{dl} = \Pi_{dl} / Ч.Д.$, % - чистий прибуток, $Ч.Д.$ - чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	> 0 Збільшення
Коефіцієнт зносу основних засобів	$Z_{os} = З / O_z$, % - сума зносу, O_z - первісна вартість основних засобів	Зменшення
Коефіцієнт рентабельності основних засобів	$R_{os} = HO_{os} / O_z$, % - сума основних засобів, HO_{os} - надлишок у плановому періоді, O_z - основні засоби на терміном вартість на початок періоду	Збільшення
Коефіцієнт оборотності основних засобів	$K_{os} = Ч.Д. / (HO_{os} + HO_{os}^d) / 2$, $Ч.Д.$ - чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), HO_{os} - вартість балансу на початок періоду, HO_{os}^d - вартість балансу на кінець періоду	Збільшення
Коефіцієнт фінансової стабільності підприємства	$K_{fs} = B_{op} / (Д_1 + B_{op}^d)$, B_{op} - вартість балансу, $Д_1$ - довгострокові зобов'язання, B_{op}^d - короткострокові зобов'язання	Збільшення
Коефіцієнт протекції	$K_p = OB_{op} / (ПЗ + OB_{op})$, OB_{op} - оборотні засоби, $ПЗ$ - позички зобов'язання	> 1 Збільшення
Коефіцієнт залучення капіталу	$K_{z} = OB_{op} / (Д_1 + ПЗ + OB_{op})$, OB_{op} - оборотні засоби, $Д_1$ - довгострокові зобов'язання, $ПЗ$ - позички зобов'язання	Збільшення
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$K_{al} = Г_1 / ПЗ$, $Г_1$ - грошові кошти, $ПЗ$ - позички зобов'язання	> 2 - 0,26
Коефіцієнт зобов'язаності	$K_z = З_1 / B_{op}$, $З_1$ - зобов'язання на кінець періоду, B_{op} - вартість балансу	< 1 - 0,7
Коефіцієнт інтенсивності залучення капіталу	$R_{kz} = \Pi_{op} / (З_1 + Д_1 + ПЗ + Д_1) / B_{op}$, Π_{op} - зобов'язання наступних витрат і платежів, $Д_1$ - довгострокові зобов'язання, $ПЗ$ - позички зобов'язання, $З_1$ - довгострокові зобов'язання, B_{op} - вартість балансу	> 1 Збільшення
Пробитковість власників (за методом унест' в Україні)	$PV_u = (\Pi_{op} / K) * 100$, % - чистий прибуток, K - сума вкладів	> 10%

Завдання 14.2

Етапи аналізу та виявлення аномалій на стадії планування (Кейс-метод)

Контекст: Ви призначені керівником аудиту виробничої компанії ТОВ «Вектор-Плюс» за 2025 рік. На етапі планування (згідно з питанням 14.2) ви проводите горизонтальний та вертикальний аналіз попередньої звітності компанії та фіксуєте такі зміни порівняно з минулим 2024 роком:

1. Чистий дохід від реалізації продукції зріс на 45%.
2. Собівартість реалізованої продукції зменшилася на 10%.
3. Залишки готової продукції на складах збільшилися у 3 рази.
4. Обсяг комерційних витрат (на рекламу та збут) знизився на 15%.

Ваше завдання:

Спираючись на вимоги МСА 520, проаналізуйте ці результати як аудитор:

1. Які логічні суперечності чи «аномалії» ви бачите у наведених трендах? (Чому одночасне стрімке зростання доходів, падіння собівартості та накопичення складів виглядає підозріло?).

2. На які саме зони ризику (конкретні статті обліку чи можливі викривлення/шахрайство) ці показники вказують?

3. Як ви, як керівник перевірки, зміните програму аудиту на етапі безпосереднього тестування на основі цього аналізу? (Які документи чи процедури ви доручите асистентам перевірити ретельніше?).

Завдання 14.3.

Розрахунок аудиторських індикаторів та оцінка концепції безперервності діяльності (Практикум)

Контекст: Аудиторська фірма проводить перевірку річної фінансової звітності заводу «Буддеталь». Одним із найважливіших завдань аудитора є оцінка здатності підприємства продовжувати свою діяльність у найближчому майбутньому (Going Concern згідно з МСА 570).

На основі фінансової звітності заводу за звітний рік ви маєте такі агреговані дані:

- Оборотні (поточні) активи: 5 000 000 грн.
- Поточні зобов'язання (короткострокові борги): 6 200 000 грн.
- Грошові кошти та їх еквіваленти: 80 000 грн.
- Чистий прибуток за рік: мінус 1 500 000 грн (збиток).

Ваше завдання:

Керуючись питанням 14.3 (Показники аналізу), виконайте розрахунки та сформулюйте професійне судження:

1. Розрахуйте Коефіцієнт поточної ліквідності. Порівняйте його з нормативним значенням.

2. Який аудиторський висновок ви можете зробити на основі розрахованого коефіцієнта ліквідності, наявності чистого збитку та дефіциту грошових коштів? Оцініть ризик того, що підприємство не зможе розрахуватися за своїми боргами у наступні 12 місяців.

3. Якщо аналітичні процедури підтверджують серйозну загрозу безперервності діяльності підприємства, як це вплине на характер аудиторського звіту? Що аудитор зобов'язаний вимагати від керівництва заводу розкрити в Примітках до звітності?

Завдання 14.4

Розв'язати тести

1. Порядок використання аналітичних процедур в аудиті визначено:

- а) МСА 520 «АНАЛІТИЧНІ ПРОЦЕДУРИ»
- б) МСА 315 (переглянутий) «Ідентифікація та оцінювання ризиків суттєвого викривлення через розуміння суб'єкта господарювання і його середовища»
- в) МСА 330 «Дії аудитора у відповідь на оцінені ризики»

- d) Міжнародним стандартом контролю якості
- e) Аналітичні процедури не використовуються в аудиті

2. Оцінки фінансової інформації, зроблені на основі аналізу очікуваних взаємозв'язків між фінансовими та нефінансовими даними, що охоплюють необхідне вивчення ідентифікованих відхилень або взаємозв'язків, які не узгоджуються з іншою доречною інформацією чи значно відрізняються від очікуваних величин це

- a) Аналітичні процедури
- b) Аудиторський висновок
- c) Аудиторський звіт
- d) Робочі документи аудитора
- e) Лист- зобов'язання

3. Під час розробки та виконання аналітичних процедур аудитор повинен згідно МСА 520

a) визначити придатність конкретних аналітичних процедур по суті для таких тверджень із урахуванням оцінених ризиків суттєвого викривлення, а також тестів деталей, якщо такі є, для цих тверджень

b) оцінити надійність даних, на які спирається аудитор під час попереднього розрахунку відображених сум або коефіцієнтів, беручи до уваги джерело, порівнянність, характер і відповідність доступної інформації, та заходи внутрішнього контролю за підготовкою фінансової;

c) здійснити попередні розрахунки відображених сум і коефіцієнтів та оцінити те, чи є вони досить точними для ідентифікації викривлення, яке окремо або разом з іншими викривленнями може призвести до суттєвого викривлення фінансової звітності;

d) визначити обсяг будь-якої розбіжності відображених сум з очікуваними значеннями, яка є прийнятною і не потребує подальшого розгляду.

e) Немає правильної відповіді

4. Перед аналізом фінансового стану підприємства в ході аудиту поставлені певні **завдання**, є:

- a) визначення поточного фінансового стану;
- b) визначення змін у фінансовому стані в структурно-часовому аспекті;
- c) визначення факторів, що призвели до таких змін;
- d) прогнозування основних тенденцій у фінансовому стані.
- e) Немає правильної відповіді

5. На якому етапі аналізу в ході аудиту фінансової звітності описують отримані результати розрахунків, формують висновки, готують аналітичні записки, коментарі, доповіді

- a) Попередній
- b) Аналітичний
- c) Заключний
- d) Вступний
- e) розрахунковий

ТЕМА 15. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ

Питання до розгляду

15.1. Основні засади та принципи організації контролю якості аудиторських послуг.

15.2. Внутрішній контроль якості аудиторських послуг та обов'язки керівництва аудиторської фірми щодо його забезпечення.

15.3. Мета та правові основи зовнішнього контролю якості надання аудиторських послуг.

15.4. Організація та проведення зовнішніх перевірок системи контролю якості аудиторських послуг.

Мета: Формування у здобувачів вищої освіти системних знань про багаторівневу архітектуру контролю якості в аудиті; засвоєння принципів розбудови внутрішньофірмових систем управління якістю та обов'язків керівництва, а також набуття практичних навичок підготовки аудиторської фірми до проходження обов'язкових зовнішніх перевірок з боку регулюючих органів.

Нормативно-правове забезпечення та література:

1. МСА 220 «Контроль якості роботи аудиторів»;
2. Порядок проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг № 1026/33997, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 29.08.2019р.
3. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>
4. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг

Завдання 15.1

Внутрішній контроль якості: розподіл обов'язків та вирішення дилем (Кейс)

Контекст: В аудиторській фірмі «Гранд-Аудит» завершується перевірка річної фінансової звітності ПАТ «Машинобудівник». До складу робочої групи входять: керівник завдання (партнер), старший аудитор, два

асистенти та призначений наказом директора незалежний Рецензент контролю якості завдання (EQCR), який не брав участі у самій перевірці.

У процесі фіналізації виникли дві робочі ситуації, які потребують регулювання згідно з питанням 15.2:

- Ситуація А: Асистент аудитора виявив підозрілу операцію з виведення коштів на пов'язану особу, але старший аудитор через брак часу наказав «закрити на це очі» та підшити документ без додаткових тестів. Асистент звернувся напругу до Рецензента (EQCR).

- Ситуація Б: Керівник завдання (партнер) вважає, що виявлені під час перевірки помилки є несуттєвими, і планує підписати чистий немодифікований висновок. Проте Рецензент після вивчення робочих паперів категорично не погоджується і наполягає на модифікації думки (випуску звіту із застереженням). Між партнером та рецензентом виник конфлікт.

Ваше завдання: Спираючись на питання 15.1 та 15.2 і вимоги стандартів управління якістю (ISQM 1, MCA 220):

1. Хто в аудиторській фірмі несе кінцеву відповідальність за загальну систему управління якістю на рівні всієї фірми, а хто — за якість конкретного аудиторського завдання?

2. Як має діяти фірма у Ситуації А відповідно до політики розгляду скарг та повідомлень про порушення?

3. Яке процедурне рішення передбачене стандартами для Ситуації Б (розходження в думках)? Чи має право керівник завдання підписати та видати аудиторський звіт клієнту до того моменту, поки конфлікт із Рецензентом не буде офіційно вирішено?

Завдання 15.2.

Практикум: «Підготовка до зовнішньої перевірки якості»
(Ситуаційне моделювання)

Контекст: Аудиторська фірма «Аудит-Консалт» внесена до третього розділу Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності (має право проводити обов'язковий аудит, крім підприємств, що становлять суспільний інтерес). Фірма отримала офіційне повідомлення про те, що через місяць Комітет з контролю якості Аудиторської палати України проводитиме планову зовнішню перевірку системи контролю якості її послуг.

Директор фірми зібрав команду для екстреної підготовки. Вам, як провідному аудитору, доручено перевірити готовність фірми до візиту інспекторів (інспектування з контролю якості).

Ваше завдання: Керуючись питаннями 15.3 та 15.4, а також Законом України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», дайте відповіді на запитання тендерного самоаудиту:

1. Періодичність: З якою регулярністю (раз на скільки років) законодавство вимагає проводити планові зовнішні перевірки якості для фірм такого рівня? (Якби фірма перевіряла підприємства суспільного інтересу, чи змінився б цей строк?).

2. Об'єкти перевірки інспекторів: Назвіть 3 типи документів чи напрямів, які інспектори АПУ обов'язково витребують для аналізу (Підказка: особисті справи аудиторів щодо безперервного навчання, договори страхування відповідальності, архів робочих паперів по конкретних закритих кейсах за останні роки).

3. Наслідки: Які можливі професійні санкції та наслідки чекають на аудиторську фірму та її директора, якщо зовнішня перевірка виявить хронічну відсутність внутрішнього контролю якістю послуг та завершиться незадовільною оцінкою («непроходження перевірки»)?

Завдання 15.3

Розв'язати тести

1. Не відноситься до елементів системи внутрішнього контролю якості аудиторських послуг

A) відповідальність керівництва за організацію контролю якості на фірмі

B) етичні вимоги

C) інтелектуальні ресурси

D) виконання завдання

E) моніторинг

2. Хто здійснює внутрішній контроль якості аудиторських послуг в Україні?

A) Керівник аудиторської фірми та призначені ним відповідальні особи

B) Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю

C) Державна податкова інспекція

D) Комітет з контролю за якістю аудиторських послуг

E) Аудиторська палата України

3. Обов'язковий контроль якості аудиторських послуг САД, які надають послуги із обов'язкового аудиту фінансової звітності великих підприємств, банків, професійних учасників фондового ринку та емітентів, цінні папери яких допущені до торгів на фондових біржах або щодо цінних паперів яких здійснено публічну пропозицію здійснюється ...

A) щорічно

B) один раз на три роки

- C) один раз на п'ять років
- D) один раз на шість років
- E) за їхньою власною ініціативою

4. Контроль якості аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності, які здійснюють обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, проводиться

- A) Інспекцією із забезпечення якості
- B) Аудиторською палатою України
- C) Органом суспільного нагляду за аудиторською діяльністю
- D) Радою Аудиторської палати України
- E) Державною податковою інспекцією

5. Перед початком проведення перевірки з контролю якості інспектор (або група інспекторів), повинен задекларувати...

A) припинення діяльності із надання аудиторських послуг одноосібно або у складі суб'єктів аудиторської діяльності

B) підвищення кваліфікації за відповідною програмою, затвердженою комісією з атестації

C) підвищення кваліфікації за відповідною програмою, затвердженою міжнародними організаціями аудиторів

D) відсутність конфлікту інтересів між ним та САД, який підлягає перевірці

E) свій майновий стан

Аудит. Методичні вказівки до практичних робіт для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Облік і оподаткування» галузі знань D Бізнес, адміністрування та право спеціальності D1 Облік і оподаткування денної та заочної форм навчання / уклад. І.В. Жураковська. Луцьк: Луцький НТУ, 2021. 68 с.

Комп'ютерний набір
Редактор

І.В.Жураковська
І.В.Жураковська

Підписано до друку _____.
Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Гарнітура Arial. Ум. друк. арк. __.
Тираж ____.

Інформаційно-видавничий відділ
Луцького національного технічного університету
43018 м. Луцьк, вул. Львівська, 75
ІВВ Луцького НТУ